

PRILOG PROUČAVANJU RANOSREDNJOVJEKOVNE SKULPTURE NA OTOKU KRKU

Magdalena Skoblar
HR, 23 000 Zadar
Grigora Viteza 2
m_skoblar9@yahoo.co.uk

UDK: 904 : 73 (497.5 Krk) “ 8 “
73.025.21 (497.5 Krk) “ 8 “
Izvorni znanstveni rad
Primljeno: 4. 07. 2006
Prihvaćeno: 8. 07. 2006.

U članku se obrađuju ulomci ranosrednjovjekovne skulpture s otoka Krka, koji se danas nalaze u Dobrinju, Omišlju, Krku, Puntu i na Košljunu. Budući da je većina ulomaka s otoka Krka dosad neobjavljena, autorica se odlučila na katalošku obradu dostupnog materijala s namjerom da se ulomci približe znanstvenoj javnosti. Uz svaku katalošku jedinicu uključena je i rasprava o pojedinom ulomku kako bi se olakšalo otkrivanje njegove funkcije. Rezultati stilske analize kao jedine moguće analize krčkih ulomaka pokazali su da je na Krku prisutno najviše ulomaka geometrijskog prepleta karakterističnog za 9. stoljeće, a iščitavanje starije literature rasvijetlilo je sadržaj danas nečitljivog arhitrava iz Omišlja i otkrilo ime prvoga ranosrednjovjekovnog donatora s Krka – Mavra.

Ključne riječi: Krk, Omišalj, rani srednji vijek, skulptura, geometrijski preplet, križ pod arkadom.

Razdoblje ranoga srednjeg vijeka na otoku Krku obilježeno je brojnim nepoznanicama. Pisani izvori oskudijevaju podacima o Krku tijekom dugog razdoblja od 7. do 11. stoljeća, a donedavno se nije znalo ni za jedan primjer očuvane ranosrednjovjekovne arhitekture.¹ U nedostatku relevantnih podataka teško je govoriti o tome kako se na Krku odvijao prijelaz iz kasne antike u rani srednji vijek. Može se samo pretpostavljati kakva je sudbina zadesila krčku biskupiju od prvoga njezina spomena 680. godine² do 928., kad krčki biskup sudjeluje na crkvenom saboru u Splitu³. O vremenu i načinu slavenske i hrvatske infiltracije na Krku također se može teoretizirati oslanjanjem na kasnije podatke iz razvijenoga srednjeg vijeka.

Baratajući ograničenim spoznajama o crkvenim prilikama na Krku tijekom ranoga srednjeg vijeka, teško je pronaći kontekst za brojne ulomke ranosrednjovjekovne skulpture koji se danas nalaze u Dobrinju, Omišlju, Krku, Puntu te na otočiću Košljunu. Vjerujem da je to glavni razlog što je ta skulptura najvećim dijelom nepoznata znanstvenoj javnosti, a slično se dogodilo i s ranosrednjovjekovnim ulomcima na ostalim kvarnerskim otocima Rabu, Cresu i Lošinj. Riječ je uglavnom o ulomcima koji su danas raštrkani u različitim zbirka, kućama ili crkvama te onima sekundarno uzidanima u kasnije objekte. Osim što nisu sačuvane crkve u kojima su ti ulomci nekad stajali kao sastavni dijelovi liturgijskog namještaja ili arhitektonske dekoracije, u najvećem broju slučajeva nepoznate su nam i okolnosti njihova pronalaska, što djeluje demotivirajuće na zainteresirane medieviste. Znači li to da se skulptura bez očiglednog konteksta ne treba uopće istraživati i objavljivati? U nedostatku ozbiljne sinteze ranosrednjovjekovne skulpture na tlu današnje Hrvatske ili barem korpusa kakav postoji već godinama u Italiji pa čak i Velikoj Britaniji, čini mi se da uopće ne bi trebalo razmišljati o odgovoru na to pitanje jer on ionako treba biti potvrđan. Na kraju krajeva, većina ulomaka neupitno je ranosrednjovjekovna, a čak ako se u ovom trenutku datacija

¹ Zasad je poznata samo jedna ranosrednjovjekovna crkva, sv. Petra u Kanajtu, otkrivena 2001. godine. R. Starac 2004 B, str. 234. O nedostatku ranosrednjovjekovnih crkava vidi: Jurković 1988, str. 122

² Žic-Rokov 1971, str. 131; Bolonić/Žic-Rokov 2002, str. 113

³ Toma Arhidakon 2003, str. 63; Klaić 1971, str. 380

ne može vezati uz pojedino stoljeće ili neku njegovu polovicu, poznavanje materijala olakšat će posao istraživačima, koji će moći ustanoviti konkretniju kronološku pripadnost u budućnosti.

U tom smislu, nakana mi je bila učiniti ranosrednjovjekovne ulomke s otoka Krka dostupnima znanstvenoj javnosti i razmotriti mogu li oni ikako rasvijetliti razdoblje ranoga srednjeg vijeka na Krku. Na ovome mjestu željela bih istaknuti da su svi ulomci koje razmatram fotografirani i izmjereni 1999. godine, kad sam zajedno s troje kolega s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu sudjelovala u projektu katalogizacije ranosrednjovjekovne skulpture otoka Krka⁴. Budući da je otad već prošlo neko vrijeme, a ti su ulomci i dalje mahom neobjavljeni, smatram da je kucnuo čas da se zanemare sve prepreke te da se oni napokon objave kako bi se potaklo njihovo buduće i temeljitije proučavanje.

Kao što je već rečeno, razmatranje ranosrednjovjekovnog razdoblja na otoku Krku otežano je zbog šturih podataka u pisanim izvorima. U 8. stoljeću Anonim iz Ravenne otok spominje u svojoj *Kozmografiji* kao *Curricos*,⁵ u 9. stoljeću bizantski car Bazilije određuje da između ostalih dalmatinskih gradova i Krk mora plaćati danak Slavenima,⁶ a u 10. stoljeću car Konstantin Porfirogenet ubraja Krk među otoke naseljene romanskim stanovništvom.⁷

Do 11. stoljeća krčki biskup spominje se samo dva puta: godine 680. krčki biskup Andrija sudjeluje na sinodu u Rimu gdje je zabilježen kao biskup *Veietanae provinciae Istriae*,⁸ a godine 928. neimenovani biskup sudjeluje na splitskom crkvenom saboru.⁹ U ranijoj literaturi često se susreće podatak da se krčka biskupija prvi put spominje 585. godine, kad ju je osnovao gradeški patrijarh Elia,¹⁰ ali to se ne čini točnim iz dva razloga. Prvi je taj što se navedeni podatak javlja samo u dokumentu *Chronicon gradense*, sastavljenom u 11. stoljeću, te da i sami Talijani drže da je riječ o netočnom podatku koji preuveličava ulogu Elije na prostoru čitavog gornjeg Jadrana,¹¹ što je razumljivo za kroničara 11. stoljeća, kad krčka biskupija priznaje vlast mletačkog dužda. Sljedeći razlog leži u činjenici da se druga polovica 6. stoljeća čini prekasnom u usporedbi sa susjednim kvarnerskim biskupijama u Osoru, Rabu pa čak i Senju, koje su po svemu sudeći osnovane u 5. stoljeću.¹²

Drugi podatak koji se također proteže kroz većinu djela i rasprava o crkvenim prilikama na Krku odnosi se na navodno sudjelovanje krčkoga biskupa na sinodi u Mantovi 827. godine, kojom je konačno razriješen spor između akvilejskoga i gradeškog patrijarha oko sufraganskih biskupija. Međutim, u aktima mantovanske sinode ni na jednome mjestu ne spominje se krčki biskup.¹³

⁴ Studentski projekt realizirala sam zajedno s Moranom Čaušević, Stankom Lulićem i Darkom Svenščakom, uz financijsku potporu Filozofskog fakulteta u Zagrebu te stručnu pomoć Nina Novaka i Anele Matešić. U razdoblju od 21. do 29. svibnja 1999. godine, prije svega zahvaljujući gostoljubivosti kolegice Čaušević, posjetili smo sva mjesta na otoku Krku za koja smo znali da su se u njima sačuvali ranosrednjovjekovni ulomci. Ako postoji ulomak koji nismo zabilježili, nadam se da će, zajedno s ulomcima eventualno pronađenim nakon našeg projekta, vrlo brzo ugledati svjetlo dana. Ranosrednjovjekovne ulomke pronađene tijekom nedavnih istraživanja na ranokršćanskoj crkvi u Sršićima i onoj sv. Jurja u Maloj Krasi spominje R. Starac, ali ne donosi njihove fotografije ni dimenzije. Vidi: Starac 2004 A, str. 221 i Starac 2004 B, str. 232. Zahvaljujem kolegi Svenščaku koji mi je ustupio svoje fotografije ulomaka za objavu, to više što je ranosrednjovjekovna skulptura na otoku Krku tema njegovoga diplomskog rada.

⁵ Pinder/Parthey 1860, str. 54

⁶ Klaić 1971, str. 243

⁷ Moravscik 1967, str. 291; Klaić 1972, str. 43

⁸ Žic-Rokov 1971, str. 132; Bolonić/Žic-Rokov 2002, str. 98

⁹ Bolonić/Žic-Rokov 2002, str. 102

¹⁰ *Chronicon gradense* u: Monticolo 1890, str. 43. Verzija u rukopisu Vat. Urb. 440 navodi sljedeće: *tunc Helias, egregius patriarcha, cum omni illa multitudine episcoporum ac cleri et populi collaudatione ordinavit sedecim episcopatus inter Forogulensium nec non et Hystriae sive Dalmatiae partes, videlicet in Vegla, in Apsaro, in Pathena*; verzija pak u rukopisu G, III, 10 u Seminario Patriarcale u Veneciji glasi: *tunc Helias patriarcha egregius cum omni illa episcoporum multitudine ac cleri et populi collaudatione ordinavit et constituit et de novo erexit XVI episcopatus tam inter partes loci Foroiuliensium nec non et Histrie et Dalmatie regiones, videlicet Veglensem, in Apsaro, in Pathena, quam in Venetiarium partibus*. No, već su i talijanski redaktori ocijenili kako kroničar pogrešno pripisuje biskupu Eliji zasluge za osnutak svih biskupija u njegovoj provinciji, uključujući dakle Krk, Osor i Pićan.

¹¹ Isto.

¹² Ostatke ranokršćanske katedrale u Krku A. Mohorovičić je datirao u prijelaz s 5. na 6. stoljeće. Mohorovičić 1971, str. 31. Raspravu oko osnutka biskupije u Krku u odnosu na one u Osoru, Rabu i Senju vidi u: Bolonić/Žic-Rokov 2002, str. 98

¹³ Cessi 1942, str. 83- 90. Sinodi su prisustvovala tri istarska biskupa: Petrus, Providentius i Agnellus.

O 11. stoljeću na otoku Krku znamo nešto više. Novo tisućljeće otvorio je pohod mletačkog dužda Petra II. Orseola na Dalmaciju, a prilikom njegova boravka u Zadru primio je prisegu vjernosti od biskupa i priora Krka i Raba.¹⁴ Vjernost obitelji Orseolo potvrđena je i 1018. godine, kad se krčki biskup Vital zajedno s biskupima Osora i Raba obvezao plaćati godišnji tribut duždu i njegovim nasljednicima.¹⁵ Sredina 11. stoljeća vrijeme je burnih prilika na kvarnerskim otocima, a pogotovo na Krku. Nakon splitskoga crkvenog sabora 1060., koji je sazvaio Majnard, izaslanik pape Nikole II., u svrhu promicanja zaključaka s Lateranskog koncila vezanih uz pitanja reformne crkve, dolazi do nezadovoljstva u redovima kvarnerskih biskupa. Čini se da je kamen spoticanja bilo korištenje slavenskog jezika u liturgiji što je tolerirala bizantska Crkva a reformno papinstvo željelo iskorijeniti. Pošto je 1061. za novog papu izabran Aleksandar II., iste godine protureformna struja izabrala je za antipapu Honorija II. U to vrijeme može se smjestiti priča o lažnom biskupu, glagoljašu Cededu, kojeg je u Rimu posvetio antipapa Honorije i koji je po povratku zauzeo krčku biskupiju i ondje ostao do svoje smrti.¹⁶ Kvarnerske biskupije ostaju u protureformnom taboru petnaestak godina, a čak i nakon što krčki biskup napokon prisegne na vjernost splitskom nadbiskupu Lovri krajem 11. stoljeća,¹⁷ glagoljaška struja ostaje jaka.

Sljedeći važni podaci o srednjovjekovnoj povijesti otoka potječu iz 1100. godine, kad s Bašćanske ploče iz crkve sv. Lucije u Jurandvoru doznajemo da je hrvatski kralj Zvonimir darovao neku ledinu samostanu sv. Lucije. Također iz ranog 12. stoljeća potječe i isprava koja otkriva da je "slavni" Dragoslav darovao svoje posjede crkvi sv. Vida kod Dobrinja, koju je dao i sagraditi¹⁸. Iz navedenih podataka proizlazi činjenica da je kasnoantička biskupija na Krku nastavila postojati kroz cijeli rani srednji vijek. Sa sigurnošću znamo i da je pod vlast kralja Zvonimira u 11. stoljeću spadao i Krk te da je na samom početku 12. stoljeća glagoljica bila itekako raširena. Isto potvrđuje i Dragoslavova darovnica za sjeverni dio otoka, a njegovo slavensko ime, kao i imena dvaju opata s Bašćanske ploče, Držihe i Dobrovita, svjedoče da je do 1100. sasvim dovršeno doseljavanje Hrvata na romanski otok jer oni tad već obnašaju visoke crkvene i svjetovne funkcije.

Pogledajmo kako se u podatke o ranom srednjem vijeku na otoku Krku, koji se najviše izvode *ex silentio*, uklapaju ulomci ranosrednjovjekovne skulpture. Najviše se ulomaka danas nalazi u Omišlju i u gradu Krku. Nekoliko ulomaka sačuvano je u Dobrinju, a drugi se mogu vidjeti na nekoliko lokacija u Puntu i oko njega. Svi ulomci iz Omišlja, osim dva, uzidani su kao spolije na fasadi i u unutrašnjosti župne crkve sv. Marije, koja dosad još nije monografski obrađena, a smatra se romaničkom bazilikom.¹⁹ Jedan se ulomak nalazi uzidan u zvonik iz 16. stoljeća, a jedan se čuva u crkvi sv. Jelene, koja je obnovljena u 15. stoljeću i jedino taj ulomak nije spolija.²⁰ Najviše ulomaka u gradu Krku smješteno je u romaničkoj crkvi sv. Kvirina, a nekoliko ih se može vidjeti u vili Šinigoj, koja se nalazi iznad ranokršćanske grobišne bazilike sv. Lovre i poslije benediktinskog samostana,²¹ U Dobrinju se ulomci čuvaju u crkvi sv. Trojice, a na području Punta ulomci su raštrkani između franjevačkog samostana na otočiću Košljunu i galerije Toš u Puntu, a jedan je ugrađen kao spolija u privatnu kuću, također u Puntu. Međutim, kad je o Dobrinju

¹⁴ Kroniku Ivana Đakona vidi u: Monticolo 1890, str. 157

¹⁵ Klaić 1971, str. 330, bilj. 174; Bolonić/Žic-Rokov 2002, str. 102

¹⁶ Godine 1061. krčki biskup Juraj nazočan je prilikom donošenja presude papinskog legata Teuza o ribolovu kod Dugog otoka u korist zadarskog samostana sv. Krševana. Tad je rapski biskup Andrija već prognan iz svoje biskupije, a i osorski biskup Lovro, poslije splitski nadbiskup, morao je napustiti svoj položaj. Nedugo nakon toga Cedeđa je zbacio s biskupske katedre spomenutog Jurja, čime je i Krk prešao u protureformni tabor. Klaić 1971, str. 367-375; Klaić 1985, str. 172

¹⁷ Krčki biskup, za razliku od osorskoga i rapskoga, nije prisustvovao saboru u Solinu 1075., pa se smatra da je on još uvijek u shizmi. Nakon Cedeđine smrti biskupska čast vraćena je zbačenom Jurju, ali tek je njegov nasljednik, biskup Petar, prisegnuo splitskom nadbiskupu Lovri na vjernost. Klaić 1971, str. 425; Klaić 1985, str. 186-187

¹⁸ Sve o darovnici i njezinu otkriću, zajedno s transkriptom vidi u: Kirinčić/Velčić 2000, str. 31-53

¹⁹ Mohorovičić 1957, str. 514; Bolonić – Žic Rokov, str. 444. Tlocrt crkve vidi u: Jurković 1990, T. 3, sl. 7

²⁰ Vjerujem da je taj ulomak jedan od onih koji su pronađeni s nekim venecijanskim novčićima kod druge kapele sv. Jelene, izgrađene u 16. stoljeću, čiji ostaci se nalaze sjeveroistočno od Omišlja u naselju Na Doļu. Bolonić/Žic-Rokov, str. 448. Od crkve je ostala apsida i dio sjevernog zida, sve obraslo gustim raslinjem. Na spoju apsida i zida uzidan je ranosrednjovjekovni ulomak pluteja ukrašen tropretim kvadratom unutar kojeg se nalazi ljljan. Nažalost, ne raspoložem dovoljno dobrom fotografijom ulomka za objavu.

²¹ Žic-Rokov 1962, str. 38

i Puntu riječ, ranosrednjovjekovni ulomci ne potječu iz tih naselja.²² Kako bi se stekao dojam o čemu se točno radi i kako koji ulomak izgleda, donosim katalog svih ranosrednjovjekovnih ulomaka, s raspravom uz svaku kataložku jedinicu.

Katalog:

DOBRINJ

1. Pilastar (sl. 1a – 1d)

SMJEŠTAJ: Dobrinj, crkva sv. Trojice

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate, natpis uz izložene ulomke navodi da potječu iz crkve sv. Petra u Solinama

DIMENZIJE: ukupna visina oko 110 cm, širina 30 cm, debljina 12-13 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: četiri ulomka međusobno se spajaju u cijeli pilastar, zajedno s perom na dnu i utorom duž lijeve bočne strane.

OPIS: Prednja strana pilastra ukrašena je troprutom viticom koja tvori lozicu s povijenim trokrakim izdancima.

RASPRAVA: Vegetabilna dekoracija u vidu povijene vitice na pilastrima uobičajena je u ranosrednjovjekovnoj skulpturi.

Nažalost, nisu poznate okolnosti pronalaska ulomaka u crkvi sv. Petra u Solinama. Vidi raspravu za ulomke 2a i 2b.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

2. Arhitrav (sl. 2a, 2b)

SMJEŠTAJ: Dobrinj, crkva sv. Trojice

OKOLNOSTI PRONALASKA: ulomak 2a bio je ugrađen kao lijevi doprozornik u prozoru južnog zida crkve sv. Petra u Solinama sasvim sigurno do 1961. godine; okolnosti pronalaska nepoznate za ulomak 2b

DIMENZIJE: ulomak 2a (dužina 49 cm, visina 18.5 cm, debljina 9.5 cm), ulomak 2b (dužina 24.5 cm, visina 18 cm, debljina 10 cm)

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomci se ne spajaju po frakturi, loše su očuvani, ali očito pripadaju istom arhitravu

OPIS: Oba ulomka jednako su ukrašena, s jednostavnim kukama usmjerenima prema lijevo u gornjoj zoni i uskom dvoprutom pletenicom u donjoj zoni. Karakteristično je to što ulomci imaju naglašenu profilaciju između dvije zone i na svom donjem rubu.

RASPRAVA: Budući da je riječ o standardnoj dekoraciji arhitrava koja se javlja gotovo svagdje tijekom dugoga niza godina, ulomke je teško sa sigurnošću datirati. Budući da su toliko tipični za vrijeme karolinškog utjecaja na istočnoj obali Jadrana, okvirno bi se mogli datirati u 9. stoljeće. Ulomak 2a objavio je B. Fučić 1961. godine i datirao ga općenito u vrijeme od 9. do 11. stoljeća. Ulomak je dospio kao spolija u prozor južnoga, romaničkog zida crkve sv. Nikole. Osim ulomka 2a, u romanički prozor bio je ugrađen i ulomak ukrašen križevima koji je B. Fučić datirao u 7.-8. stoljeće, a koji je u međuvremenu nestao. On je smatrao da ti ulomci svjedoče o crkvama koje su prethodile sačuvanoj romaničkoj crkvi sv. Jurja. Od njega se doznaje i da je u romaničkom zidu bilo još spolija od istog vapnenca pa bi ulomak 2b i ulomci 1a-1d mogli biti izvađeni upravo iz tog južnog zida.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: B. Fučić 1961, str. 117 i 121, bilj. 3; Kirinčić/Velčić 2000, str. 11

OMIŠALJ

3. Ploča ambona (sl. 3)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ploča je ugrađena u lunetu iznad glavnog ulaza u crkvu zajedno s još dva ulomka, a ona se nalazi na lijevoj strani.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 73 cm, širina 44.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ploča u potpunosti očuvana, zajedno s bordurama

²² Ulomci iz Dobrinja izvađeni su iz crkve sv. Petra u Solinama. Fučić 1961, str. 117-121. Za Košljun se i zna da su ranosrednjovjekovni ulomci prikupljeni za zbirku. Strčić 2001, str. 110. Dio njih donio je N. Bonifačić-Rožin iz crkve sv. Jurja u Maloj Krasi šezdesetih godina 20. stoljeća. Tomičić 1987, str. 170

OPIS: Ploča ima dvije ravne stranice, a treća koja ih povezuje lučno je zakrivljena te je zbog toga ugrađena tako da lučna stranica pristaje uz luk lunete. Cijela površina ploče ukrašena je fino klesanom povijušom, a u središtu ploče nalazi se sedmerolatična rozeta. Duž svih rubova svrdlom su izbušene rupice, a one se nalaze i na pojedinim volutama koje izbijaju iz povijuše te u sredini rozete.

RASPRAVA: Lučna stranica ploče svjedoči da se radi o jednoj od ploča stubišta ambona, jer se zakrivljene stranice najčešće javljaju upravo na tim elementima liturgijske opreme. Ploča je ugrađena s namjerom da se uklopi u luk lunete, te je pomaknuta za 90° ulijevo u odnosu na njezin izvorni položaj, gdje je zaobljena strana spajala lijevu i donju stranicu. Kvaliteta klesanja vrlo je visoka, kako u izvodenju dekoracije tako i u korištenju svrdla. M. Jurković datirao je ovu ploču na kraj 8. ili početak 9. stoljeća, zajedno s ostala dva ulomka uzidana u luneti. No, iako se ploča ambona i plutej (ulomak br. 4) zaista doimaju kao djela ranijeg 9. stoljeća, ne čini mi se da se isto može reći i za ulomak pilastra (ulomak br. 5), a za precizniju dataciju nedostaju druge potvrde.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Szabo 1930, str. 134; Jurković 2000, str. 130; Bolonić/Žic-Rokov 2002, T. XXXIII

4. Plutej (sl. 3)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Plutej je ugrađen kao srednji ulomak u luneti iznad zapadnog portala.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 73 cm, širina 69 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: očuvan izvorni donji rub, dok je gornji otklesan kako bi se plutej reutilizirao za lunetu

OPIS: Plutej je ukrašen s dvije arkade koje imaju zajednički središnji pilastar. Lukovi arkada i njihovi bočni pilastri ispunjeni su troprutom pletenicom. Na mjestu gdje se lukovi arkada susreću i spajaju u središnji razdjelni pilastar, dvije pletenice s lukova arkada stapaju se u složeniji i širi tropruti preplet. Između tjemena arkada nazire se ostatak lista. Ispod svake arkade smješten je jedan jednostavni križ i dva izdužena stabla pod njegovim horizontalnim hastama. Stabla s vanjske strane svakog križa ukrašena su stiliziranim listovima, dok su stabla s unutrašnje strane "prazna" i naglašava ih tek jednostavna profilacija nalik onoj na križevima.

RASPRAVA: Ulomak je dio pluteja oltarne ograde koji je najvjerojatnije imao još arkada s križevima. Sam motiv križa pod arkadom dobro je poznat na cijeloj istočnoj jadranskoj obali, ali i na Apeninskom poluotoku na plutejima i na sarkofazima. Popularnost motiva na otoku Krku potvrđena je i na plutejima iz katedrale u Krku (ulomci br. 26-28).

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Szabo 1930, str. 134; Jurković 2000, str. 130; Bolonić/Žic-Rokov 2002, T. XXXIII

5. Ulomak pluteja ili pilastra (sl.3)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je ugrađen na desnom dijelu lunete.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 67 cm, širina 20 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak odlomljen kako bi se prilagodio dimenzijama lunete, s jedne strane ipak sačuvan izvorni rub s profilacijom

OPIS: Plutej je bio ukrašen troprutom viticom povijenom u kružnice unutar kojih se nalazi središnja rozeta iz koje se radijalno šire troprute vrpce, stvarajući tako efekt kotača.

RASPRAVA: Teško je odrediti je li ulomak pripadao pluteju ili pilastru jer se debljina ulomka ne može izmjeriti, a po sačuvanim dimenzijama može se pretpostavljati i jedno i drugo. No, širina rubnih profilacija govori u prilog tome da je ipak riječ o pluteju. Dekoracija na ovom pluteju također nije neuobičajena u ranosrednjovjekovnoj skulpturi.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Szabo 1930, str. 134; Jurković 2000, str. 130; Bolonić/Žic-Rokov 2002, T. XXXIII

6. Ulomak pilastra (sl.4)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je ugrađen u pločnik ispred južnog ulaza u crkvu.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 62 cm, širina 9-16 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak je loše očuvan i izlizan

OPIS: Na ulomku se vidi izvorna rubna vrpca, a od dekoracije se razaznaje da je riječ o učvorenim troprutim kružnicama koje presijecaju dijagonale ili rombovi.

RASPRAVA: Geometrijska dekoracija koja se sastoji od kružnica s dijagonalama jedan je od najjednostavnijih i najučestalijih motiva u ranosrednjovjekovnoj skulpturi, a susrećemo je na čitavom području od Istre do Kotora tijekom više od dva stoljeća.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

7. Dovratnik (sl. 5)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je ugrađen kao doprozornik na zvoniku.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 131 cm, širina 20 cm, debljina 14 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomku nedostaje samo jedan uži kraj pa je jasno da je originalna visina bila veća od 131 cm

OPIS: Ulomak je ukrašen vertikalnim nizom učvorenih troprutih kružnica kroz koje se protežu tropruti rombovi.

RASPRAVA: Budući da sačuvana visina ulomka iznosi čak 131 cm te da je bio i viši jer mu nedostaje jedan uži kraj, mogao je pripadati nekom dovratniku, a ne nužno pilastru. Ovaj ulomak po svemu je jednak prethodnom (br. 6), a i ulomcima koji su ugrađeni u jedan od stubova u unutrašnjosti crkve (br. 9a-9c).

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Szabo 1930, str. 134; Jurković 1990, str. 185

8. Ulomak pluteja (sl.6)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je ugrađen na sjevernom vanjskom zidu.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 62 cm, širina 19 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen na kraćim stranama, dekoracija dobro očuvana

OPIS: Na ulomku su se očuvale tri troprute arkadice ispod kojih se nalaze prepolovljeni cvjetovi s tri latice. U trokutastim odsječcima između arkadica su stilizirani listovi.

RASPRAVA: Motiv prepolovljenih cvjetova javlja se najčešće na letvicama pluteja, kao što je to slučaj na plutejima iz Novigrada Istarskog, Plavnog ili Biograda. Sličan ulomak nalazi se uzidan u jedan od stubova u crkvi (br. 15).

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

9. Dovratnik? – ulomci 9a, 9b i 9c (sl. 7, sl. 8, sl. 9)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva Sv. Marije. Tri ulomka ugrađena su u prvi stup desno od ulaza u crkvu, svaki ulomak na različitoj plohi stuba.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: 9a (visina 40 cm, širina 17.5 cm); 9b (visina 39.5 cm, širina 17.5 cm, debljina 15 cm); 9c (visina 39 cm, širina 18 cm, debljina 14 cm). Ukupna visina oko 120 cm, širina 18 cm, debljina 15 cm.

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: svi ulomci odlomljeni na bočnim stranama

OPIS: Na sva tri ulomka nalazi se jednaka dekoracija od učvorenih troprutih kružnica koje presijecaju tropruti rombovi. Ulomak 9a odlomljen je s obje kraće strane, dok su se kod ulomaka 9b i 9c očuvali dijelovi izvorne bordure, odnosno završetak motiva s jedne od bočnih strana.

RASPRAVA: Ulomci 9b i 9c najvjerojatnije pripadaju gornjem i donjem kraju iste cjeline kojoj je pripadao i ulomak 9a. Ulomci su vrlo bliski dovratniku ugrađenom u zvonik (ulomak br. 7) pa se vjerojatno radi o njegovu parnjaku.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

10. Ulomak nepoznate funkcije (sl. 10)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak se nalazi uzidan u prvi stup lijevo od ulaza u crkvu.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 66 cm, visina 16 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: vrlo dobro očuvan

OPIS: Dekoracija se sastoji od dvije međusubno povezane troprute pletenice.

RASPRAVA: Ulomak se doimlje cjelovitim jer se motiv pletenica s obje kraće strane završava osmicama pa ako su sačuvane dimenzije ujedno i izvorne, ulomak je prekratak da bi bio pilastar.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

11. Ulomak pilastra (sl. 11)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak se nalazi uzidan u prvi stup lijevo od ulaza u crkvu.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 66 cm, širina 24 cm, vidljiva debljina 18.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen s jedne kraće strane, sačuvane tri rubne profilacije

OPIS: Ulomak je ukrašen troprutom viticom povijenom u kružnice unutar kojih se nalazi središnja rozeta iz koje se radijalno šire troprute vrpce. S vanjske strane kružnica izbijaju male volute.

RASPRAVA: Ovaj je ulomak jednako ukrašen kao ulomak pluteja sekundarno uzidan u lunetu na pročelju crkve (ulomak br. 5). Međutim, razlike u izvedbi radijalnih vrpca i voluta upućuju na oprez u povezivanju ova dva ulomka u jednu cjelinu. Sačuvani rubovi i vidljiva debljina govore da je riječ o pilastru, a ne o pluteju.

DATACIJA: 9 stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

12. Ulomak nepoznate funkcije (sl.12)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak se nalazi uzidan u drugi stup lijevo od ulaza.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: širina 40.6 m, visina 18 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak je oštećen duž gornjeg ruba i u donjem desnom kutu

OPIS: Unutar tri međusobno povezane troprute kružnice nalaze se peterolatični cvjetovi. S vanjske strane lijeve kružnice izbijaju dvije male volute s gornje i donje strane, a isto se ne može reći za desnu kružnicu, premda se može pretpostavljati, zbog toga što je na tom mjestu ulomak oštećen.

RASPRAVA: Kod ovog ulomka se također javlja sumnja kao i kod ulomka br. 10, da se ne radi o pilastru jer su na ulomku očuvana sva četiri ruba sa svojim profilacijama, a i motiv je završen i prilagođen dimenzijama ulomka koje su premale za pilastrar.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

13. Ulomak arhitrava (sl.13)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je uzidan u drugi stup lijevo od ulaza.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 23.5 cm, širina 8 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen s obje kraće strane

OPIS: Ulomak je ukrašen troprutom pletenicom.

RASPRAVA: Ulomak je preuzak da bi bio ulomak arhitrava. Jedina druga mogućnost je ta da je možda riječ o ulomku nekog pluteja na kojem je pletenica ukrašavala neki rub.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

14. Ulomak pilastra (sl. 14)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je uzidan u drugi stup lijevo od ulaza.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 45 cm, širina 17 cm, debljina 12 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen s jedne kraće strane, sačuvane tri rubne profilacije

OPIS: Ulomak je ukrašen troprutim učvorenim kružnicama koje se međusobno prepleću.

RASPRAVA: Sudeći prema rubnim profilacijama i završetku motiva, sasvim je sigurno da se radi o pilastru.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

15. Ulomak pluteja (sl. 15)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je uzidan u drugi stup lijevo od ulaza.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 43 cm, visina 17 cm, vidljiva debljina 10 cm.

VRSTA KAMENA: mramor

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak odlomljen s jedne kraće strane

OPIS: Na ulomku se nalaze dvije troprute arkadice ispod kojih su polovice cvjetova s tri latice. U trokutastom isječku među arkadama je stilizirani list, dok se s vanjske strane desne arkadice nalazi mala voluta.

RASPRAVA: Osim prema vrsti kamena, ovaj ulomak je po svemu jednak ulomku uzidanom na vanjskom sjevernom zidu (ulomak br. 8) i za njega vrijedi sve već rečeno za taj ulomak.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

16. Ulomak pilastra (sl. 16)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je uzidan u treći stup lijevo od ulaza.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 45 cm, širina 17 cm, debljina 12 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak odlomljen s jedne kraće strane, na ostalim stranama očuvana rubna profilacija

OPIS: Ulomak je ukrašen troprutom vrpcom koja tvori međusobno razmaknute dvostruke čvorove.

RASPRAVA: Nema sumnje da je riječ o pilastru.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

17. Ulomak arhitrava? (sl.17)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je uzidan u treći stup desno od ulaza.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 26 cm, visina 12 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen s kraćih strana

OPIS: Ulomak je ukrašen profiliranom vegetabilnom viticom sa stiliziranim bršljanovim listovima na kojima su naznačene i žilice. Duž gornjega i donjeg ruba nalaze se profilacije nejednake širine.

RASPRAVA: Teško je odrediti čemu je pripadao ovaj ulomak. Vegetabilna dekoracija ponešto je neobična za arhitrav. Ulomak je mogao biti dio nekog pluteja ili vijenca. Osim što mu je teško odrediti funkciju, ovaj je ulomak teško i datirati.

DATACIJA: 9. stoljeće?

LITERATURA: neobjavljen

18. Plutej (sl.18)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je uzidan kao jedna od ogradnih ploča propovjedaonice smještene uz četvrti stup lijevo od ulaza.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 71 cm, širina 60 cm, debljina 9 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljene bočne stranice

OPIS: Plutej je ukrašen dvjema koncentričnim troprutim kružnicama koje presijecaju ukrižene dijagonale ispunjene troprutim pletenicama. U sjecištu dijagonala koje je ujedno i središte kružnica, nalazi se virovita ruža. U četiri trokutasta odsječka kružnice postavljeni su stilizirani vegetabilni motivi: u gornjem i lijevom odsječku su cvjetovi ljljlana, a u desnom i donjem su biljke. Uz vanjsku kružnicu isklesana su dva tropruta trokutasta ornamenta uz gomji rub te stilizirani dvolatični cvjetovi uz desni rub.

RASPRAVA: Dekoracija ovog pluteja s koncentričnim kružnicama i dijagonalama bliska je ranosrednjovjekovnom motivu dna košare (tzv. *Korboden* motiv) koji obično uz kružnicu ima i upisani kvadrat, a koji susrećemo kako u bizantskim gradovima u Dalmaciji i Istri, tako i na prostoru Hrvatske Kneževine tijekom 9. stoljeća.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: ulomak uzgred spominju Szabo 1930, str. 134; Jurković 1990, str. 185; Bolonić/Žic-Rokov 2002, str. 446

19. Ulomak pilastra (sl.19)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Marije. Ulomak je uzidan u pod propovjedaonice na vrhu prilaznog stubišta.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 32 cm, visina 25 cm, debljina 15.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen i jako oštećen

OPIS: Na ulomku se razabire da je riječ o gustom prepletu troprute vrpce, ali ne može se sa sigurnošću reći o kojem se geometrijskom ornamentu radi.

RASPRAVA: U nedostatku drugih argumenata, jedino debljina ulomka svjedoči da se radi o pilastru, a ne o pluteju.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

20. Arhitrav (sl.20a, 20b, 45)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva Sv. Marije. Arhitrav je ugrađen u oltar u svetištu. U 19. stoljeću M. Sabljar bilježi da se nalazio uzidan posred crkve u podu pokraj stuba koje su vodile prema svetištu.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 195 cm, visina 12.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak je izlizan

OPIS: U gornjoj zoni arhitrava nalaze se mesnate kuke koje su nekad imale troprute izdanke, kako je to još uvijek na nekima vidljivo. Na arhitravu je očuvano i središte gdje su se susretale kuke usmjerene prema lijevo i one prema desno. U donjoj zoni

arhitrava proteže se natpis koji je gotovo potpuno izlizan te se više ne može pročitati u potpunosti. Po sredini arhitrava očuvana su slova ...VIRGINIS... dok se na desnom kraju može pročitati ...FIERI ROGA.

RASPRAVA: Budući da je natpis danas gotovo u potpunosti uništen, na njemu se može pročitati samo to da se nešto odnosilo na Djevicu Mariju te da je neki donator dao nešto sagraditi. Na sreću, iz bilješki M. Sabljara doznajemo da se arhitrav u 19. stoljeću nalazio uzidan u podu crkve te da se tad natpis mogao djelomično pročitati. Sabljar ga je prepisao ovako: AD ONORE DMII/S .T.E.TE MARIE SEMPER VIRGINIS EGO QVIDEM MAVRVS IXITRSVI//LVVIXOBEMBAFUSCA FIERI ROGA (sl. 45). Očito je već u 19. stoljeću arhitrav bio djelomično izlizan jer ni Sabljar nije mogao pročitati sva slova. Tragovi slova ispred Marijina imena mogu se rekonstruirati kao BEATE pa prvi dio natpisa sasvim jasno govori da je riječ o posveti Gospodinu i Blaženoj Djevici Mariji. U daljnjem tekstu otkriva nam se i ime donatora – nekog Mavra, koji je nešto dao sagraditi. Posveta djevici Mariji govori u prilog tome da je na mjestu romaničke bazilike Sv. Marije u Omišlju zaista postojala starija crkva te da je nju ili neki dio njezine liturgijske opreme dao sagraditi navedeni Mavro.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Sabljar 1840, str. 15

21. Ulomak pilastra (sl.21)

SMJEŠTAJ: Omišalj, crkva sv. Jelene

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 28.5 cm, visina 16.5 cm, debljina 12.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak odlomljen sa svih strana osim jedne gdje je očuvana rubna profilacija

OPIS: Ulomak je ukrašen prepletom troprute vrpce, ali nemoguće je odrediti motiv.

RASPRAVA: Vjerojatno je riječ o ulomku pilastra iako se može raditi i o arhitravu pa čak i o letvici pluteja. Ovaj ulomak mogao bi se identificirati s onim koji je pronađen kod druge crkve sv. Jelene, koja se nalazila izvan Omišlja, a spominju ga Bolonić i Žic Rokov 1977. godine, budući da je ovo jedini ulomak koji nije ugrađen u crkvu.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Bolonić/Žic-Rokov 2002, str. 448

KRK

22. Ulomak pilastra (sl. 22)

SMJEŠTAJ: Krk, vila Šinigoj. Ulomak je uzidan u ogradni zid dvorišta uz prilazne stube.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 40 cm, širina 21 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: sačuvane su sve tri izvorne strane, kraća strana odlomljena

OPIS: Ulomak je ukrašen isprepletenim učvorenim kružnicama od troprute vrpce.

RASPRAVA: Osim ovog ulomka, u istom je zidu kao spolija uzidan i dio antičke nadgrobne stele. Dobro je poznato da je vila Šinigoj izgrađena na mjestu nekadašnje ranokršćanske grobišne bazilike posvećene sv. Lovri na rimskom groblju izvan zidina antičkoga Krka. U srednjem vijeku uz baziliku se nadovezuje benediktinski samostan, čime je potvrđen kontinuitet kulturnog mjesta pa se ranosrednjovjekovni ulomci pronađeni na lokalitetu vile Šinigoj trebaju pripisati ranosrednjovjekovnoj fazi crkve sv. Lovre.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

23. Ulomak pluteja (sl. 23)

SMJEŠTAJ: Krk, vila Šinigoj. Ulomak se nalazi na balkonu 1. kata, gdje služi kao podložak za teglu s cvijećem.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 28 cm, visina 19 cm, debljina 9.5 cm.

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak odlomljen sa svih strana

OPIS: Od dekoracije je preostala tropruta kružnica sa središnjom rozetom i zrkastim krakovima koja svjedoči da je plutej bio ukrašen istim motivom.

RASPRAVA: Debljina ulomka upućuje na to da se radi o pluteju, a sam motiv jednak je ulomcima pilastra iz Omišlja (ulomci br. 5 i 11). No, taj motiv se također javlja duž cijele jadranske obale na velikom broju pluteja iz 9. stoljeća.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

24. Ulomak arhitrava (sl. 24)

SMJEŠTAJ: Krk, vila Šinigoj. Ulomak se također nalazi na balkonu 1. kata.

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 29 cm, visina 22 cm, debljina 10.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak je oštećen, dekoracija dobro vidljiva

OPIS: Arhitrav je bio podijeljen na dvije zone. U gornjoj se nižu kuke usmjerene prema lijevo, dok je u donjoj bio natpis. Od natpisa se razaznaju samo slova (S?)CA.

RASPRAVA: Najviše pozornosti izaziva trag natpisa jer se slova SCA s tragom ligature iznad slova A vjerojatno odnose na neku sveticu. Ako se loše očuvano posljednje slovo pročita kao M, prva pomisao je da se radi o sv. Mariji, no to se ne može ničim potvrditi.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

25. Arhitrav (sl. 25a, 25b)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: 25a (dužina 80 cm, visina 14 cm, debljina 9 cm), 25b (dužina 78.5 cm, visina 14.5 cm, debljina 9.5 cm); ukupna dužina 158.5 cm, visina 14.5 cm, debljina 9.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak 25a oštećen i relativno dobro očuvan, ulomak 25b vrlo dobro očuvan i oštećen na jednom kraju, ulomci se spajaju po frakturi.

OPIS: Na oba ulomka nalazi se niz jednako izvedenih troprutih pereca koji su međusobno povezani.

RASPRAVA: Na arhitravu nema utora ni pera na dužim bočnim stranama već samo pero na jednoj kraćoj strani pa se stoga može zaključiti da se radi o arhitravu, a ne o pilastru.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Bolonić/Žic-Rokov 2002, str. 11

26. Ulomak pluteja (sl. 26)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: Ulomak je pronašao Ivan Žic Rokov 1956. godine prilikom skidanja žbuke sa sjevernog zida kod sakristije u unutrašnjosti katedrale sv. Marije u Krku. Ulomak je zajedno s ulomcima br. 27 i 28 bio sekundarno upotrijebljen kao doprozornik prozora zazidanog u 18 stoljeću.

DIMENZIJE: visina 70 cm, širina 51 cm, debljina 9.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: bočne strane odlomljene, dekoracija dobro očuvana

OPIS: Na ulomku se nalazi arkada ispunjena dvoprutom pletenicom, a na mjestu gdje se spajaju pilastar i luk arkade izveden je stilizirani kapitel. Unutar arkade smjestio se križ ispunjen troprutom pletenicom, koji flankiraju dva stabla ispod vodoravne haste te dva šesterolatična cvijeta iznad haste. S vanjske strane luka arkade, u trokutastim odjeljcima nalazi se stilizirani ljljan s lijeve strane i biljka s listovima s desne strane.

RASPRAVA: Ovaj ulomak te još dva gotovo jednaka ulomka pronađena na istome mjestu (ulomci br. 27 i 28) bez sumnje pripadaju istoj oltarnoj ogradi. Najvjerojatnije se jedan plutej sastojao od dvije arkade između čijih se lukova nalazio biljni ukras vidljiv u desnom gornjem kutu ulomka br. 27. Po svemu sudeći, ulomci 26 i 27 pripadali su istom pluteju, dok se na drugome nalazio isti motiv, ali s trokrakim prepletom u trokutastim odsječcima s vanjske strane lukova arkada, kojemu je pripadao ulomak br. 28. Ulomke je prvi objavio I. Žic-Rokov i datirao ih na početak 9. stoljeća, a s datacijom se slaže i M. Jurković u katalogu *Hrvati i Karolinzi*. Možda se odabir početka 9. stoljeća može smatrati nepotkrijepljenim, ali datacija u 9. stoljeće ne može se osporiti.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Žic-Rokov 1971, str. 140 i 148, sl. 9; Fiorentin 2001, str. 101 i 125, sl. 30; Jurković 2000, str. 125-126, sl. III 8b

27. Ulomak pluteja (sl. 27)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva Sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: Iste kao kod prethodnog

DIMENZIJE: širina 48.5 cm, visina 69 cm, debljina 8 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak odlomljen s obje bočne strane

OPIS: I na ovom je ulomku ostao očuvan motiv križa pod arkadom od koje je preostao luk ispunjen dvoprutom pletenicom, dok se od pilastra arkade sačuvao samo dio desnog, ukrašenog motivom uzeta te dio stiliziranog kapitela. Unutar arkade nalazi se križ ispunjen dvoprutom pletenicom, koji flankiraju dva stabla ispod vodoravne haste te dva osmerolatična cvijeta iznad haste. S vanjske strane luka arkade, u trokutastim odjeljcima nalazi se stilizirani ljljan s desne strane i dio lista s desne strane.

RASPRAVA: Vidi prethodni ulomak.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Žic-Rokov 1971, str. 140 i 148, sl. 9; Fiorentin 2001, str. 101 i 125, sl. 30; Jurković 2000, str. 125-126, sl. III. 8a; Bolonić/Žic-Rokov 2002, str. 11

28. Ulomak pluteja (sl. 28)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: Iste kao kod br. 26 i 27.

DIMENZIJE: visina 78.5 cm, širina 53 cm, debljina 7.5 cm

VRSTA KAMENA vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak je odlomljen s bočnih strana, dekoracija oštećena, ali dobro vidljiva

OPIS: Na ulomku se nalazi motiv križa pod arkadom. Luk arkade i bočni pilastri ispunjeni su dvoprutom pletenicom, a stupići nose i stilizirane kapitule. Unutar arkade nalazi se križ ispunjen troprutom pletenicom u čijem središtu se nalazi dugme. Ispod križa nalaze se dva stabla sa svake strane, a iznad vodoravne haste nalaze se četverolatični i peterolatični cvjetovi upisani u profilirane kružnice. S vanjske strane luka arkade, u trokutastim odjeljcima nalaze se trokraki prepleti od troprute vrpce.

RASPRAVA: Vidi ulomke br. 26 i 27.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Žic-Rokov 1971, str. 140 i 148, sl. 10; Fiorentin 2001, str. 101 i 125, sl. 30; Jurković 2000, str. 125-126, sl. III 8c

29. Ulomak arhitrava (sl. 29)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: iste kao kod prethodnih

DIMENZIJE: dužina 20 cm, visina 18 cm, debljina 12 cm

VRSTA KAMENA vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen s bočnih strana, dekoracija vrlo dobro očuvana

OPIS: U gornjoj zoni arhitrava niže se kuke usmjerene udesno. U donjoj zoni je ostatak natpisa od kojeg se jasno razabiru slova ...RCHIE...

RASPRAVA: Najviše zanimanja na ovom ulomku izaziva ostatak natpisa. Slova SC, iako napisana rimskom kapitalom, upola su manja od ostalih slova, HIE, a ispred njih se nalazi trag većeg slova koje bi moglo biti A. Iza slova E također se vidi trag sljedećeg slova s ravnom vertikalnom hastom koje može biti B, E, F, H, P ili R. Žic Rokov na natpisu vidi slova "scti HIER" i natpis tumači kao scti Hieronimi. Međutim, na fotografiji ulomka objavljenoj u njegovom radu dio prvog slova sasvim sigurno ne izgleda kao S, a posljednje slovo ne može se pročitati samo kao slovo R. Prvo slovo moglo bi biti slovo A, a ono posljednje P te bi na ulomku mogao biti sačuvan natpis ARCHIEP(iscopus?). Postoji i mogućnost da se na natpisu nalazila riječ Jeruzalem ili jeruzalemski (HIERosolimitani?), ali nikako SCTI HIER(onimi). Dakako da pojam archiepiscopus ne može označavati krčkog biskupa, ali on se i ne mora nužno odnositi na njega.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Žic-Rokov 1971, str. 148, sl. 10

30. Ulomak pilastra ili arhitrava (sl. 30)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 57 cm, širina 12 cm, debljina 13.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen na užim stranama

OPIS: Ulomak je ukrašen troprutom pletenicom s okulusima.

RASPRAVA: Sačuvana debljina ulomka svjedoči o tome da se radi o ulomku pilastra ili arhitrava. Pošto se pletenica rijetko javlja sama na arhitravima, vjerojatnije je da je riječ o pilastru oltarne ograde, no na ulomku nema utora, a nije sačuvano nikakvo pero.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

31. Ulomak pluteja (sl. 31)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: Ulomak je pronašao Andre Mohorovičić 1956. prilikom uklanjanja baroknog obzida s prvog stupa sjeverno do svetišta. Izvadiвши mramornu ploču s natpisom biskupa Zuccherija o popravku crkve, Mohorovičić je na poleđini opazio pleternu dekoraciju.

DIMENZIJE: visina 54 cm, širina 45 cm, debljina 10 cm

VRSTA KAMENA: mramor

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen sa svih strana, ali izvrsno očuvan

OPIS: Na ulomku se vidi podjela na letvicu pluteja ukrašenu tragom središnjeg križa i troprutim prepletom nepravilnih pereca. Sama ploča pluteja bila je ukrašena motivom križa pod arkadom od kojeg je preostao dio luka arkade ispunjenog finom dvoprutom pletenicom sa središtima bušenim svrdlom. Od križa je sačuvan gornji dio vertikalne haste i desni kraj horizontalne, te peterolatični cvijet u prostoru među njima. Desno od motiva križa pod arkadom, a točno ispod križa na letvici nalazi se drugačiji motiv, od kojeg su preostali tek ostaci geometrijskog prepleta troprute vrpce i vrh neke neodređene biljke. Na naličju ranosrednjovjekovnog ulomka biskup Zuccheri dao je uklesati natpis o ponovnoj posveti crkve i ugradio ga u prvi sjeverni nosač do svetišta.²³

RASPRAVA: Očito je i plutej kojemu je pripadao ovaj ulomak nekoć bio ukrašen motivom križa pod arkadom, ali se on posve razlikuje od prethodna tri ulomka pluteja s istim motivom (ulomci br. 26-28). Na ovom ulomku očuvana je gornja desna četvrtina križa. Sam ulomak pak dio je lijeve gornje strane prilično velikog pluteja. Taj plutej očito nije bio ukrašen samo arkadama s križevima već i nekim središnjim motivom koji se sastojao od geometrijskog prepleta i od vegetabilnog motiva. S desne strane pluteja vjerojatno se također nalazio križ s arkadom. Na ulomku se dobro vidi visoka kvaliteta klesanja i varijacije u geometrijskom prepletu koje odudaraju od ustaljenih shema 9. stoljeća, kako na letvici pluteja tako i na ostatku središnjeg motiva. Slična pojava prisutna je i na pilastru br. 32. Nažalost, datacija se oslanja samo na stilsku analizu u nedostatku drugih mogućnosti.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Žic-Rokov 1971, str. 144 i 148, sl. 11; Mohorovičić 1971, str. 20

32. Pilastar (sl. 32)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: vidi ulomke br. 26-29

DIMENZIJE: visina 79 cm, širina 22 cm, debljina 13 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: dva veća ulomka se spajaju po frakturi, sačuvana je rubna profilacija jedne bočne strane s utorom za umetanje pluteja te profilacija jedne uže stranice

OPIS: Pilastar je ukrašen dvostrukim nizom isprepletenih nepravilnih troprutih pereca.

RASPRAVA: Nepravilni pereci pokazuju veliku sličnost s motivom na letvici pluteja br. 31 te bi se po tome moglo zaključiti da su pripadali istoj oltarnoj ogradi, no razlika u materijalu izaziva određene sumnje jer pilastar je izrađen od vapnenca, a plutej od mramora.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Žic-Rokov 1971, str. 148, sl. 9

33. Ulomak arhitrava (sl. 33)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 30.5 cm, visina 12.5 cm, debljina 9.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak odlomljen sa svih strana osim donje, gdje je očuvana rubna profilacija

OPIS: Od kuka u gornjoj zoni ostale su samo njihovi izdanci usmjereni nalijevo. U donjoj zoni teče dvopruta pletenica sa središtima bušenim svrdlom.

RASPRAVA: Arhitravi s kukama i pletenicom redovita su pojava u 9. stoljeću, a ima ih posvuda. Ovom tipu pripadaju i ulomci u Dobrinju (br. 2a i 2b).

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

34. Ulomak arhitrava ili pilastra (sl. 34)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: dužina 26 cm, visina 13 cm, debljina 12 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen na kraćim stranama

OPIS: Ulomak je ukrašen gustom troprutom pletenicom sa središtima bušenim svrdlom.

RASPRAVA: Tropruta pletenica najčešće ukrašava donju zonu brojnih arhitrava u 9. stoljeću, ali često se javljaju i uski pilastri ukrašeni samo pletenicama, koji na sebi obično nose i stupić. Ulomak ima krajeve nejednake visine pa se dobiva dojam da je skošen, što se može objasniti time da je sužavanje vezano uz oštećenje rubne profilacije na tom kraju.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

²³ Natpis iz 1763. glasi: ANNO D. MDCCXLIII/DOMINICA III OCTOBRIS/ILLMO AC RMO DO/PETRO ANT. ZUCCHERI/EPISCOPO VIGILANTISSIMO/HANC SACRA AEDE CONSACRANTI/TN PERENEM MEMORIAM – VEGLENSIS POSU ERE. Žic Rokov 1971, str. 144, bilj. 207; Mohorovičić 1971, str. 20

35. Ulomak pilastra ili arhitrava (sl. 35)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 19 cm, širina 15 cm, debljina 12 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen, očuvane tri izvorne rubne vrpce

OPIS: Na ulomku se razabire da je riječ o završetku motiva s prepletom troprute vrpce.

RASPRAVA: Sudeći po očuvanom završetku motiva, vjerojatno se radi o početku troprutog čvora ili pereca, a s obzirom na svoju širinu, odnosno visinu, te debljinu, ulomak je mogao pripadati pilastru ili arhitravu.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

36. Ulomak pluteja ili pilastra (sl. 36)

SMJEŠTAJ: Krk, crkva sv. Kvirina

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 18.5 cm, širina 12.5 cm, debljina 9.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: odlomljen sa svih strana, ali dekoracija je dobro očuvana

OPIS: Na ulomku je preostala dekoracija koja se sastoji od dvije zakrivljene troprute vrpce uz koje se nalazi završetak li-snatog (?) ukrasa.

RASPRAVA: Ulomak je prilično malen i teško je odrediti je li pripadao pluteju ili pilastru. Ako je sačuvana debljina bliska izvornoj, vjerojatno se radi o pluteju, ali to nije čvrsti argument.

DATACIJA: 9. stoljeće?

LITERATURA: neobjavljen

PUNAT

37. Ulomak pluteja (sl. 37)

SMJEŠTAJ: Punat, Vela Draga 4. Ulomak je uzidan na pročelju kuće Nikole Bonifačić-Rožina iznad ulaznih vrata.

OKOLNOSTI PRONALASKA: Ulomak je pronašao N. Bonifačić-Rožin kod crkve sv. Jurja u Maloj Krasi i uzidao ga u svoju kuću.

DIMENZIJE: dužina 33 cm, visina 19.5 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak odlomljen sa svih strana, ali očuvani dijelovi rubnih profilacija

OPIS: U trokutastom prostoru omeđenom s dvije rubne vrpce nejednake širine i lučnom vrpcom ispunjenom dvoprutom pletenicom nalazi se trokraki preplet od troprute vrpce.

RASPRAVA: Očuvane rubne vrpce govore ponešto o mogućoj izvornoj funkciji ovog ulomka. Nije mi poznat nijedan zabat koji ima različite bordure duž bočnih kosina, a i sama upotreba bordura, a ne kuka već upozorava da se možda ne radi o zabatu. Ako je riječ o jednom od bočnih dijelova arkade ciborija, dimenzije ulomka su premale za ciborij. Ulomak bi mogao biti dio pluteja, i to onog s motivom križa pod arkadom, gdje bi lučna vrpca pripadala arkadi, a preplet trokutastom prostoru između luka arkade i ruba pluteja. Motiv pereca javlja se i na arhitravu iz Male Krase koji se nalazi u galeriji Toš u Puntu (ulomak br. 38), a uska pletenica bliska je onoj na ulomku iz Košljuna (ulomak br. 43) za koji se također može pretpostaviti da potječe iz Male Krase.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Ragužin 1998, str. 68

38. Ulomak arhitrava (sl. 38)

SMJEŠTAJ: Punat, galerija Toš

OKOLNOSTI PRONALASKA: pronađen u crkvi sv. Jurja u Maloj Krasi

DIMENZIJE: dužina 39 cm, visina 19.5 cm, debljina 8 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak odlomljen s jedne kraće strane, ali izvrsno očuvan

OPIS: Arhitrav je podijeljen na dvije zone. Gornja zona ukrašena je kukama usmjerenima udesno, dok je u donjoj isklesan niz troprutih pereca koji su međusobno povezani.

RASPRAVA: Pojava motiva pereca u donjoj zoni arhitrava prisutna je na određenom broju arhitrava 9. stoljeća u Kneževini Hrvatskoj i u dalmatinskim gradovima pod vlašću Bizanta pa ih tako nalazimo u Muću i Ninu, ali i u Splitu, Zadru i Pagu.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Starac 2004, str. 231, sl. 2.

39. Ulomci arhitrava (sl. 39a, 39b)

SMJEŠTAJ: Punat, galerija Toš

OKOLNOSTI PRONALASKA: vidi gore

DIMENZIJE: 39a (dužina 23.5 cm, visina 15.5 cm, debljina 9 cm); 39b (dužina 13.5, visina 13 cm, debljina 8.5 cm). Ukupna dužina oko 38 cm, visina 15.5 cm, debljina 9 cm.

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomci odlomljeni i oštećeni, ali mogu se spojiti

OPIS: Arhitrav je bio podijeljen na dvije zone, a može se prepoznati samo dekoracija gornje zone od koje su preostale kuke usmjerene ulijevo. Donja zona oštećena je do neprepoznatljivosti.

RASPRAVA: Bilo da je u donjoj zoni bila pletenica, natpis ili niz pereca, radi se o tipičnom ranosrednjovjekovnom arhitravu oltarne ograde.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

40. Ulomci pilastra (sl. 40a, 40b)

SMJEŠTAJ: Punat, galerija Toš

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: 40a (dužina 33.5 cm, visina 16.5 cm, debljina 13.5 cm); 40b (dužina 13 cm, visina 8.5 cm)

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomci odlomljeni sa svih strana i loše očuvani

OPIS: Na oba ulomka nalazi se geometrijski preplet od troprute vrpce, koji se može rekonstruirati kao motiv kružnica s dijagonalama.

RASPRAVA: Na žalost, na ulomcima nisu ostali sačuvani ni tragovi rubne profilacije ni utora ili pera pa oslanjajući se samo na sačuvana debljinu ulomaka, može se pretpostavljati da se radi o ulomcima pilastra.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljeni

KOŠLJUN

41. Zabat (sl. 41)

SMJEŠTAJ: Košljun, klaustar franjevačkog samostana

OKOLNOSTI PRONALASKA: Ulomci su bili uzidani s vanjske strane apside Sv. Nikole na rtu Negritu. U okviru projekta Ž. Tomičića, M. Jurković i I. Tenšek opazili su ugrađene spolije te su ih, po svemu sudeći, izvadili i odnijeli na Košljun.

DIMENZIJE: visina 52 cm, širina 26.5 cm, debljina 10 cm

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: sačuvan je veći dio lijeve polovice zabata, ulomak je loše očuvan i oštećen, ali većina dekoracije je ipak vidljiva

OPIS: Duž kosina zabata nalaze se kuke. U lučnoj vrpici prepoznaje se dvopruta pletenica i astragal. Na trokutastom polju zabata nazire se oštećeni središnji križ, a lijevo od njega jedva vidljiva ptica. Može se sa sigurnošću reći da se i s desne strane križa nalazila jednaka ptica.

RASPRAVA: Iako je zabat u lošem stanju, vidljiva dekoracija otkriva da je riječ o standardnom motivu s križem i flankirajućim pticama koji se tako dobro uklapa u trokutasto polje zabata. U ovom slučaju zanimljivost predstavlja astragal duž lučne vrpce. Iako je ulomak pronađen uzidan u kasnoromaničku crkvu sv. Nikole u Negritu, M. Jurković smatra da je odnekud donesen, što se zaista čini najvjerojatnijim objašnjenjem.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Jurković 1988., 123, sl. I, bilj. 20; Jurković 1990, str. 194

42. Ulomak pilastra (sl. 42)

SMJEŠTAJ: Košljun, klaustar franjevačkog samostana

OKOLNOSTI PRONALASKA: Isto kao kod ulomka br. 41.

DIMENZIJE: visina 38 cm, širina 15.5 cm, debljina 10.5 cm.

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: očuvana tri izvorna ruba, dekoracija oštećena, ali dobro vidljiva

OPIS: Ulomak je ukrašen s tri troprute valovite vrpce koje se međusobno prepleću. S jedne od dužih strana nalazi se utor za umetanje pera od pluteja.

RASPRAVA: Ulomak je izvađen iz crkve sv. Nikole na Negritu istom prilikom kad i prethodni. Budući da su samo ova dva ulomka bila uzidana u crkvu, teško je reći jesu li oni pripadali istoj oltarnoj ogradi.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Jurković 1988., 123, sl. 1, bilj. 20

43. Ulomak pluteja (sl. 43)

SMJEŠTAJ: Košljun, zbirka franjevačkog samostana

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: širina 28 cm, visina 22 cm, debljina 3.5 cm

VRSTA KAMENA vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak je odlomljen sa svih strana, sastoji se od dva manja ulomka koja su zalijepljena

OPIS: Na ulomku se proteže lučna vrpca s dvoprutom pletenicom. S njezine unutrašnje strane je motiv riblje kosti koji bi mogao predstavljati stablo ili rep ptice, te dio pravokutnog polja ukrašenog sitnim točkama. S vanjske strane luka vidi se dio troprute vrpce koja je tvorila neodređeni geometrijski preplet.

RASPRAVA: Iako je sačuvana dekoracija nedostatna za čvrsto argumentiranu rekonstrukciju, zaobljena vrpca s pletenicom govori u prilog arkadi, to više što se i dio pravokutnog polja može prepoznati kao krak križa. Trag prepleta s vanjske strane pletenice bio bi ostatak trokrakog prepleta koji se javlja u kutovima pluteja s motivom križa pod arkadom kao što je to plutej iz Krka (ulomak br. 28).

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: neobjavljen

44. ulomak arhitrava (sl. 44)

SMJEŠTAJ: Košljun, zbirka franjevačkog samostana

OKOLNOSTI PRONALASKA: nepoznate

DIMENZIJE: visina 15 cm, širina 14 cm, debljina 9 cm.

VRSTA KAMENA: vapnenac

STUPANJ OČUVANOSTI: ulomak je odlomljen, ali očuvan je izvorni desni rub gdje je preostala rubna vrpca.

OPIS: Na ulomku je sačuvana samo jedna kuka u gornjoj zoni arhitrava te trag slova od donjeg.

RASPRAVA: Nije poznato gdje je ovaj ulomak pronađen. No, za ulomak jednakih dimenzija ukrašen neprofiliranom volutom sličnoj kuki M. Jurković navodi da je pronađen u crkvi sv. Petra u Kappeljima. Taj ulomak opisuje kao lijevi gornji dio ploče, na kojem je sačuvan dio križa proširenih krakova i voluta. Moguće je da se radi o zabuni nastaloj opisivanjem nepravilno okrenutog ulomka.

DATACIJA: 9. stoljeće

LITERATURA: Jurković 1990, str. 187

INTERPRETACIJA

Kataloška obrada ulomaka ranosrednjovjekovne skulpture s otoka Krka pokazala je da na otoku Krku ima najviše ulomaka koji se mogu datirati u 9. stoljeće, ali i da o okolnostima pronalaska većine njih žalost ne znamo ništa. Ulomci koji se danas čuvaju u crkvi sv. Trojice u Dobrinju sasvim sigurno nisu iz Dobrinja, koji se kao naselje spominje već početkom 12. stoljeća, a crkva sv. Nikole u Solinama, odakle potječu bar dva ulomka, nije ranosrednjovjekovna, nego romanička građevina s pregradnjama iz kasnijeg vremena.²⁴

Ulomci iz Omišlja uzidani su u romaničku baziliku koja je tijekom stoljeća doživjela brojne preinake - pregradnju svetišnog prostora, dogradnju bočnih kapela, popravak pročelja i dodavanje zvonika.²⁵ Najveći broj ulomaka ugrađen je u stubove koji dijele unutrašnjost crkve na tri broda, za koje M. Jurković smatra da obavijaju romaničke stupove.²⁶ O nekoj ranijoj crkvi koja je možda prethodila romaničkoj, nema nikakvih podataka. Prostor crkve sv. Marije nikad nije bio arheološki istražen niti sondiran. Odakle onda potječu svi ti ranosrednjovjekovni ulomci? Omišalj se javlja u pisanim izvorima u 12. stoljeću, a u 13. stoljeću navodi se i kao jedan od četiri hrvatska kaštela, uz Dobrinj, Vrbnik i Bašku, koji su bili izvan granica krčke općine.²⁷ Činjenica da je toliko ulomaka ugrađeno u omišaljsku župnu crkvu posvećenu Uznesenju Marijinom, a pogotovo oni na reprezentativnom mjestu u luneti iznad glavnog ulaza, upućuje na to da su oni odraz ranije kultne građevine te da je crkva sv. Marije danas "lapidarij vlastitog interijera", kako je to prikladno sročio N. Novak.²⁸ Postojanje starije crkve potvrđuje i natpis na arhitravu koji se sačuvao u Sabljarovu prijepisu jer se titular ranosrednjovjekovne crkve poklapa s današnjim. Taj krhki

²⁴ Fučić 1961, str. 116; Jurković 1990, str. 191

²⁵ Spolije u sjevernom vanjskom zidu i u zvoniku uzidane su prilikom izgradnje bočnih kapela i zvonika u 15. i 16. stoljeću.

²⁶ Jurković 1990, str. 184

²⁷ Klaić 1971, str. 117. Osim toga, P. Skok je utvrdio da slavenski toponimi prevladavaju sjeverno od linije Malinska-Baška. Skok 1950, str. 22

²⁸ Novak/Brožić 1991, str. 33

argument ujedno je i jedini za pretpostavku da je u Omišlju postojala ranosrednjovjekovna crkva posvećena sv. Mariji.²⁹

Većina ranosrednjovjekovnih ulomaka pronađenih u gradu Krku pripadala je katedrali sv. Marije, a samo se nekoliko njih može povezati s crkvom sv. Lovre.

Ulomke koji se čuvaju u franjevačkom samostanu na otočiću Košljunu, one u galeriji Toš i spoliju iz Bonifačić-Rožinove kuće u Puntu, ne treba vezivati za te lokalitete jer se zna da su doneseni s najmanje dva lokaliteta na području Punta – iz crkve sv. Nikole u Negritu i iz crkve sv. Jurja u Maloj Krasi. U slučaju prve crkve ponavlja se već viđena situacija s ulomcima iz Dobrinja. Kao ni istoimena crkva u Solinama, tako ni crkva sv. Nikole u Negritu ne odaje nikakvu ranosrednjovjekovnu fazu, već je u dijelu svog zida imala uzidane dvije spolije.³⁰ Kad je riječ o crkvi sv. Jurja u Maloj Krasi, iz koje potječu ulomci iz Košljuna i Punta, R. Starac smatra da je ranokršćanska crkva obnovljena u ranom srednjem vijeku, kad je dobila i novu oltarnu ogradu.³¹ Na tom su lokalitetu ranosrednjovjekovni ulomci bili pronađeni u zidovima same crkve i u obližnjim gomilama kamenja.³²

Pronađena skulptura po svojoj funkciji uglavnom pripada liturgijskoj opremi, a ne arhitektonskoj dekoraciji. Od pronađenih ulomaka može se izdvojiti desetak ulomaka pluteja, isto toliko ulomaka pilastara i arhitrava te zasad samo jedan ulomak zabata i dio ambona. No, cjelovite oltarne ograde teško je rekonstruirati jer su ulomci heterogeni, prečesto mali, a oni omišaljski su k tome i uzidani pa se ne mogu sagledati sa svih strana. Najviše omišaljskih ulomaka može se grupirati zajedno na temelju motiva koji pripadaju uobičajenom repertoaru geometrijske dekoracije 9. stoljeća i na temelju sigurnoga i pravilnog klesanja tih motiva (ulomci br. 5-11, 13-16, 18-20), koje svejedno kvalitetom klesanja nadmašuje ploča ambona (ulomak br. 3) uz koju se ne može svrstati nijedan od drugih ulomaka iz Omišlja.³³ Iz ove skupine valja istaknuti ulomke s motivom učvorenih kružnica i dijagonala koji vjerojatno pripadaju dovratniku (ulomci br. 7, 9a-9c), uske ulomke (ulomci br. 10 i 12) koji bi mogli biti dijelovi uskih pluteja ili imposti kakvi se primjerice nalaze u atriju Maksencijeve bazilike u Aquileji.³⁴ Ti ulomci pripadali bi arhitektonskoj dekoraciji, a dovratci bi se time ubrojili među rijetke sačuvane ulomcima dovratka, kao što su oni iz Bijaća i Koljana³⁵.

U Krku se mogu odvojiti najmanje dvije skupine ulomaka koji su činili dvije različite oltarne ograde. U prvu se mogu svrstati ulomci pluteja s motivom križa pod arkadom, a možda i arhitrav s perecima (ulomci br. 25-28). Drugoj, pak, pripadaju mramorni ulomak pluteja također s križevima te pilastar s nepravilnim perecima (ulomci br. 31-32). Tri ulomka arhitrava sasvim sigurno nisu dijelovi istog (ulomci br. 30, 33, 34). Ulomci iz crkve sv. Lovre ničim se ne odvajaju od već viđenih shema 9. stoljeća (ulomci br. 22-24).

Od ulomaka koji se danas nalaze u Puntu i na Košljunu može se izdvojiti jedino skupina ulomaka koji potječu iz crkve sv. Jurja kod Male Krase, a to su ulomak pluteja uzidan kao spolija u Puntu, arhitrav s perecima iz galerije Toš i, po mojem mišljenju, ulomak pluteja iz franjevačkog samostana na Košljunu (ulomci br. 37, 38, 43).³⁶ Sudeći po skromnim indicijama na ulomcima, pluteje je također ukrašavala neka vrsta križa pod arkadom.

Na cijelom otoku vidljiva je prisutnost gotovo istih motiva: geometrijskog prepleta s učvorenim kružnicama, dijagonalama, sinusoidama, perecima i pletenicama te biljnim motivima povijuša i troprutih vitica s virovitim ružama u središtima kružnica, kako u Omišlju, tako i u Krku. Rašireni su i pluteji s motivom križa pod arkadom koji se na istočnoj obali Jadrana javlja svagdje, kako u Istri i Dalmaciji, tako i na teritoriju Hrvatske Kneževine. Motiv križa pod arkadom u bizantskoj umjetnosti prisutan je od 6. do

²⁹ Na temelju brojnih spolija to pretpostavljaju i M. Jurković i N. Novak. Jurković 1990, str. 185; Novak/Brožić 1991, str. 32

³⁰ Jurković 1988, str. 122, bilj. 20

³¹ Starac 2004B, str. 231

³² Isto, ali vidi i: Tomičić 1987, str. 170

³³ M. Jurković smatra da bi i ulomak s križem pod arkadom uzidan u lunetu do ploče ambona mogao biti dio ambona premda dopušta mogućnost da se možda radi i o pluteju. Jurković 2000, str. 130

³⁴ Oko tih ulomaka postoji još uvijek dvojba da li pripadaju 9. ili 11. stoljeću.

³⁵ Burić 2000, str. 184, sl. IV. 9 i str. 269, sl. IV. 151

³⁶ Nijedan od ulomaka u Puntu i Košljunu ne čini se kao ulomak "abaka kapitela kamenog stupa s tragom troprutog pletera" koji je pronašao Ž. Tomičić otvaranjem sonde ispred crkve sv. Jurja, osim ako nije riječ o ulomku br. 40a ili 40b, na kojima je očuvana tropruta vrpca. Tomičić 1987, str. 171

12. stoljeća, a vezuje se uz *križ koji daje život*, kako ga nazivaju bizantski tekstovi.³⁷ Motiv se javlja već na ranokršćanskim sarkofazima 6. stoljeća u Ravenni, a prihvaćeno je mišljenje da je križ pod arkadom eshatološki prikaz koji je u zapadnoj umjetnosti preuzet iz Bizanta.³⁸ U drugoj polovici 8. i u 9. stoljeću, udomaćio se i u skulpturi Rima i Venecije, a ne samo na istočnoj jadranskoj obali. Motiv križa pod arkadom javlja se u dva osnovna tipa. Ako se pod križem nalaze stabla, radi se o rajskom prikazu stabla života (Knjiga postanka 2: 9), dok drugi tip čini križ iz čijeg podnožja izbijaju listovi, koji će se pokazati omiljenima u kasnijim razdobljima.³⁹

Zanimljivo je da je N. Jakšić uočio kako se pluteji s motivom križa pod arkadom često kombiniraju zajedno s plutejima ukrašenima tzv. *Korboden* motivom,⁴⁰ što je opet potvrđeno i u Omišlju, budući da je plutej s varijacijom motiva dna košare sačuvan kao ograda propovjedaonice u crkvi sv. Marije, gdje je evidentiran i plutej s arkadama i križevima.

Na kraju, osjećam dužnost naglasiti problem datacije ranosrednjovjekovne skulpture samo na temelju stilske analize. U nedostatku epigrafskog materijala koji bi mogao datirati ulomke te u već spomenutom nedostatku arheološkog konteksta interpretacija krčkih ulomaka, a isto vrijedi i za sve ostale ulomke kod kojih se javlja isti slučaj, oslanja se samo na stilske odrednice i uklapanja u široke vremensko-prostorne trendove. Primjerice, geometrijska dekoracija vezuje se uz 9. stoljeće na području pod karolinškim utjecajem što se već dovodilo u vezu i s reakcijom Zapada na ikonoklastički pokret na Istoku.⁴¹ Upada u oči, međutim, nedostatak skulpture 11. stoljeća, o kojem znamo više nego o prethodnim stoljećima ranoga srednjeg vijeka na Krku. To što izgleda da skulpture 11. stoljeća nema, valja dovesti u vezu s teškoćama u odvajanju pleterne dekoracije 9. i 11. stoljeća, jer skulpturu 11. stoljeća uglavnom prepoznajemo po pojavi i obradi ljudskog lika te po karakterističnim vegetabilnim viticama, a ne po geometrijskom prepletu. Raspoložujući samo metodom stilske analize, nemoguće je odrediti potječe li niz učvorenih troprutih kružnica iz 9., 10. ili 11. stoljeća.

Nakon interpretacije ranosrednjovjekovnih ulomaka s otoka Krka može se reći da je oprezna stilska analiza popraćena iščitavanjem i kritičkim preispitivanjem literature pokazala kako se ranosrednjovjekovnom skulpturom bez očiglednog konteksta ipak treba baviti. Jer, u suprotnom, kako bismo inače doznali da i na Krku postoje zanimljivi primjerci ranosrednjovjekovne skulpture kao što je to dovratnik iz Omišlja ili ulomci pluteja iz Punta i Košljuna porijeklom sa Sv. Jurja u Maloj Krasi? Jednako tako, ostali bi uskraćeni i za identifikaciju Mavra kao prvoga poznatog ranosrednjovjekovnog donatora na otoku Krku. Proučavanje ranosrednjovjekovne skulpture na otoku Krku pokazalo je da su, u pomanjkanju pisanih izvora, ranosrednjovjekovni ulomci jedini svjedoci žive kiparske djelatnosti, kako na sjevernom, tako i na južnom dijelu otoka tijekom 9. stoljeća.

³⁷ Kitzinger 1974, str. 12; Osborne 1997, str. 12

³⁸ Kitzinger 1974, str. 10; Osborne 1997, str. 8; Nordhagen 1983, str. 3

³⁹ Kitzinger 1974, str. 8

⁴⁰ Jakšić 1999, str. 273-276

⁴¹ Haseloff 1930, str. 49-50; Casartelli Novelli 1976, str. 103-106

LITERATURA:

Bolonić/Žic-Rokov 2002

M. Bolonić/I. Žic-Rokov, *Otok Krk kroz vjekove*, Zagreb 2002.

Burić 2000

T. Burić, kataloške jedinice *Bijaći, Stombrate kod Trogira IV. 9 i Koljane Gornje, Crkvina IV. 50*, Hrvati i Karolinzi - Katalog, Split 2000.

Casartelli-Novelli 1974

S. Casartelli-Novelli, *L'intreccio geometrico del IX secolo, scultura delle cattedrali riformate e forma simbolica della rinascenza carolingia*, Roma e l'età carolingia, Roma 1976, str. 103-113

Cessi 1942

R. Cessi, *Documenti relativi alla storia di Venezia anteriori al mille 1*, Padova 1942.

Fiorentin 2001

A. M. Fiorentin, *Krk-splendidissima civitas Curictarum*, Rijeka 2001.

Fučić 1961

B. Fučić, *Sv. Petar u Solinama*, Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 9/3, Zagreb 1961, str. 115-121

Haseloff 1930

A. Haseloff, *La scultura preromanica in Italia*, Firenze 1930.

Jakšić 1999

N. Jakšić, *Reljefi trogirске klesarske radionice iz crkve Sv. Marte u Bijaćima*, Starohrvatska prosvjeta s. III, 26, Split 1999, 267-286

Jurković 1988

M. Jurković, *Prilog istraživanju predromanike na otocima gornjeg Jadrana*, Izdanja Hrvatskog arheološkog društva 13, Zagreb 1988, 121-128

Jurković 1990

M. Jurković, *Romanička sakralna arhitektura na gornjojadranskim otocima – doktorska disertacija*, Zagreb 1990.

Jurković 2000

M. Jurković, kataloške jedinice *Krk, katedrala Sv. Marije i Omišalj na otoku Krku, crkva Sv. Marije* u: Hrvati i Karolinzi - Katalog, Split 2000.

Kirinčić/Velčić 2000

J. Kirinčić/F. Velčić, *Darovnica slavnog Dragoslava*, Dobrinj 2000.

Kitzinger 1974

E. Kitzinger, *A pair of silver book covers in the Sion Treasure*, Gatherings in Honour of Dorothy E. Miller, Baltimore 1974, 3-17

Klaić 1971

N. Klaić, *Povijest Hrvata u ranom srednjem vijeku*, Zagreb 1971.

Klaić 1972

N. Klaić, *Izvori za hrvatsku povijest do 1526. godine*, Zagreb 1972.

Klaić 1985

N. Klaić, *Pobjeda reformnog Rima na Jadranu za pape Grgura VII*, Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu, Rijeka-Pazin 1985, 147-201

Mohorovičić 1971

A. Mohorovičić, *Novootkriveni nalazi antičkih terma, oratorija i starokršćanske bazilike u gradu Krku*, Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 360, Zagreb 1971, 19-33

Mohorovičić 1957

A. Mohorovičić, *Problem tipološke klasifikacije objekata srednjovjekovne arhitekture na području Istre i Kvarnera*, Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 62, Zagreb 1957, 486-536

Monticolo 1890

G. Monticolo, *Chronicon Gradense*, Cronache veneziane antichissime I, Roma 1890.

Moravscik 1967

G. Moravscik, *Constantine Porphyrogenitus De Administrando Imperio*, Washington 1967.

Nordhagen 1983

P. J. Nordhagen, *The "Cross under Arch" motif in early medieval art and its origin*, Acta archaeologica et artium historiae pertinentia 3, Rome 1983, 1-9

Novak/Brožić 1991

N. Novak/A. Brožić, *Starokršćanski kompleks na Mirinama u uvali Sapan kraj Omišlja na otoku Krku*, Starohrvatska prosvjeta, s. III, 21, Split 1991, str. 29-54

Osborne 1997

J. Osborne, *The "cross-under-arch" motif in ninth-century venetian sculpture: an imperial reading*, Thesaurismata 27, Venice 1997, 7-18

Pinder/Parthey 1840

M. Pinder/G. Parthey, *Ravennatis anonymi Cosmographia*, Berlin 1860.

Ragužin 1998

A. Ragužin, *Natpisi u kamenu*, Punat – naš dragi zavičaj 5, Punat 1998, 65-107

Sabljar 1840

M. Sabljar, *Putna bilježnica Bag-Pag* (sv. 1) iz 1840., arhiv Ministarstva kulture Republike Hrvatske u Zagrebu

Skok 1950

P. Skok, *Slavenstvo i romanstvo na jadranskim otocima*, Zagreb 1950.

Starac 2004A

R. Starac, *Early Christian church in Cickini forest near Sršići on the island of Krk*, Hortus artium medievalium 10, Zagreb-Motovun 2004, 217-221

Starac 2004B

R. Starac, *Two examples of rural ecclesiastical architectural continuity on the island of Krk*, Hortus artium medievalium 10, Zagreb-Motovun 2004, 231-236

Strčić 2001

P. Strčić, *Košljun i franjevački samostan*, Rijeka 2001.

Szabo 1930

G. Szabo, *Spomenici prošlosti otoka Krka*, Hrvatski planinar 26/5, Zagreb 1930, str. 131-141

Toma Arhiđakon 2003.

Toma Arhiđakon, *Historia salonitana*, Split 2003.

Tomičić 1987

Ž. Tomičić, *Mala Krasa na otoku Krku*, Arheološki pregled 28, Ljubljana 1987, str. 170-171

Žic-Rokov 1971

I. Žic-Rokov, *Kompleks katedrale – Sv. Kvirin u Krku*, Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 360, Zagreb 1971, 131-157

Žic-Rokov 1962

I. Žic-Rokov, *Ubikacija rimskog groblja i neki drugi problemi u Krku*, Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 10, Zagreb 1962, 33-40

Summary

A Contribution to the Study of the Early Medieval Sculpture on the Island of Krk

Key words: *Krk, Omišalj, early middle ages, sculpture, geometrical interlace, cross-under-arch.*

Early medieval sculpture on the island of Krk is rarely found in the scholarly literature. The reasons for this lie in the fact that not only do we lack the archaeological context and contemporary architecture for these sculptures but the early medieval period on the island as a whole is blurred and obscure due to the silence of the written sources. The bishop of Krk was first mentioned only in 680, although the early Christian phase of the Krk cathedral speaks of the fifth-century date, when the bishopric might have been founded. An unnamed bishop attended the church synod in Split in the early 10th century and the data become more available with the turn of the millenium. Unfortunately, there are no preserved early medieval churches on the island of Krk but one and one can only suppose in which churches the early medieval fragments from Dobrinj, Omišalj, Krk, Punat and Košljun once originally stood.

The fragments from Dobrinj are kept in the church of Holy Trinity and they were built in as *spolia* into the Romanesque church of St Nicholas in Soline, subsequently taken out and brought to Dobrinj. Whether they belonged to the earlier church that gave way to the Romanesque one is still open for debate. The early medieval fragments located in Omišalj are all concentrated in the Romanesque church of St. Mary, built in as *spolia* on the exterior as well as in the pillars and pulpit in the interior. Their number and the fact that they were deliberately made visible in the church after its fifteenth- and sixteenth-century remodellings allow us to suppose that there must have been an early medieval church that preceded the Romanesque basilica at Omišalj. This has been confirmed by the nineteenth-century transcription of the now eroded inscription on one of the fragments, noted down by M. Sabljar when it was still somewhat visible. The inscription mentions that a donor named Maurus had something done in the honor of the Lord and the blessed Virgin Mary, the dedication of the present-day church, and it has not been published before. The most interesting fragments are those built in above the west door, especially the one that probably belonged to an ambo, decorated with a vegetal scroll and with drilled holes along the border, and the one with the cross-under-arch motif next to it; as well as the fragment of the screen slab re-used for the parapet of the pulpit, decorated with the so-called *Korbboden* motif.

The fragments from the town of Krk can be linked to the Krk cathedral and to the Benedictine church of St. Lawrence, formerly an early Christian cemetery basilica. Among the fragments from the cathedral, there is a group of three screen slabs which without a doubt belong to the same altar screen. They were decorated with the same cross-under-arch motif and the workmanship is identical on all three of them. The fragments kept in the gallery Toš in Punat and those in the Franciscan monastery on the small island of Košljun just off the shore of Punat bay, were brought from the sites near Punat: the churches of St. George at Mala Krasa and St. Nicholas on cape Negrit. The fragments found in the church of St. George have been attributed to the early medieval altar screen installed in the early Christian church. The fragments taken out from the apse of St. Nicholas, on the other hand, did not necessarily belong to it but might have been easily brought from somewhere else. However, there are also fragments of unknown origin.

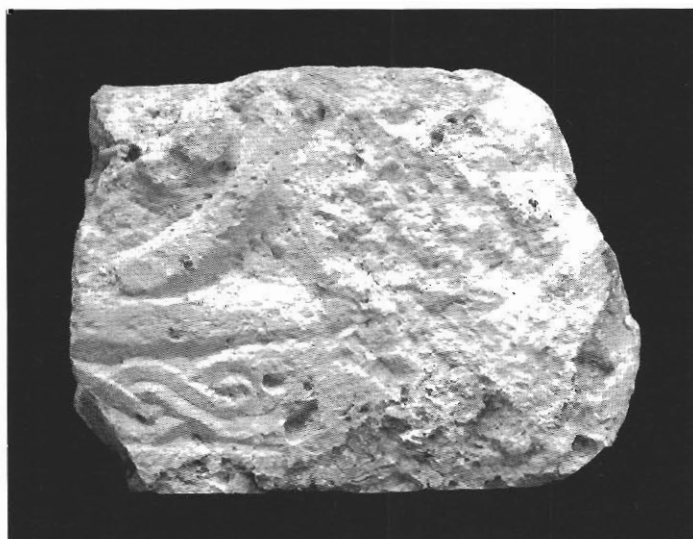
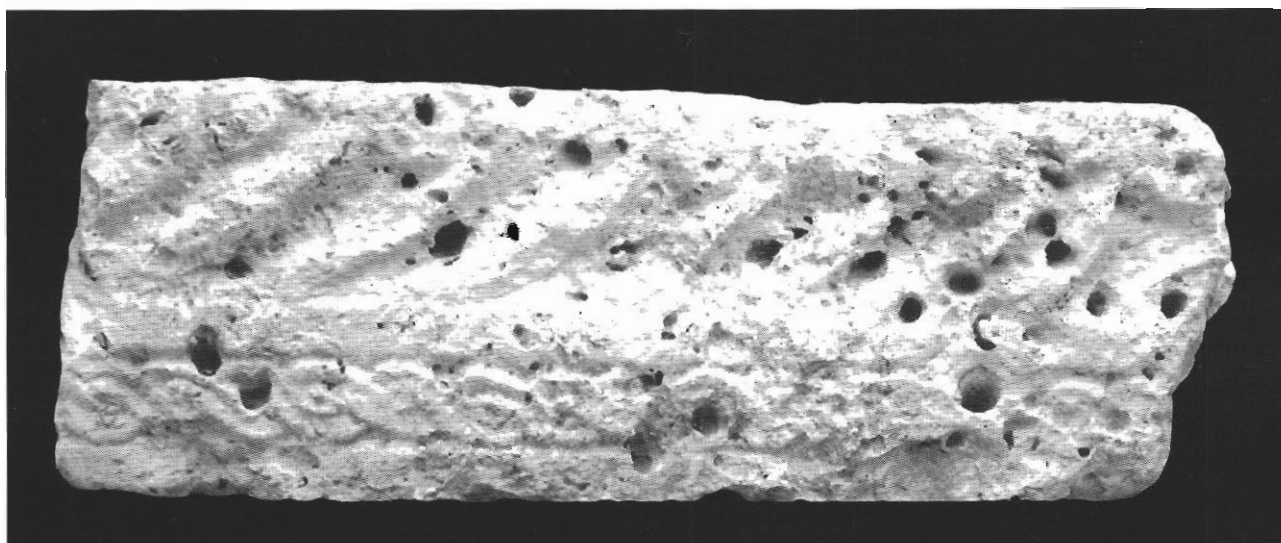
The catalogued early medieval fragments from the island of Krk in this paper have been subjected to the stylistic analysis, the only possible analysis due to the lack of archaeological context, epigraphical material and the written sources. Such an analysis has shown that most fragments can be dated to the 9th century on the basis of the geometrical interlace pattern, typical of the Carolingian sculpture on the east Adriatic coast and in Italy as well. The choice of motifs and the quality of workmanship are uniform both in the north and south part of the island. The preserved fragments of the screen slabs in Omišalj, Punat and Krk display the extensive use of the cross-under-arch motif which was also widespread in the ninth-century sculpture on the east Adriatic coast but in Venice and Rome as well.

The analysis of the early medieval fragments from the island of Krk has proven that regardless of the many obstacles, the first step of making the fragments known to the scholarly public should be made in order to make the future research easier. Instead of the written sources and the historical data, the sole witnesses who speak of the early medieval life through the sculpting activity are these reliefs.

Translation: Magdalena Skoblar

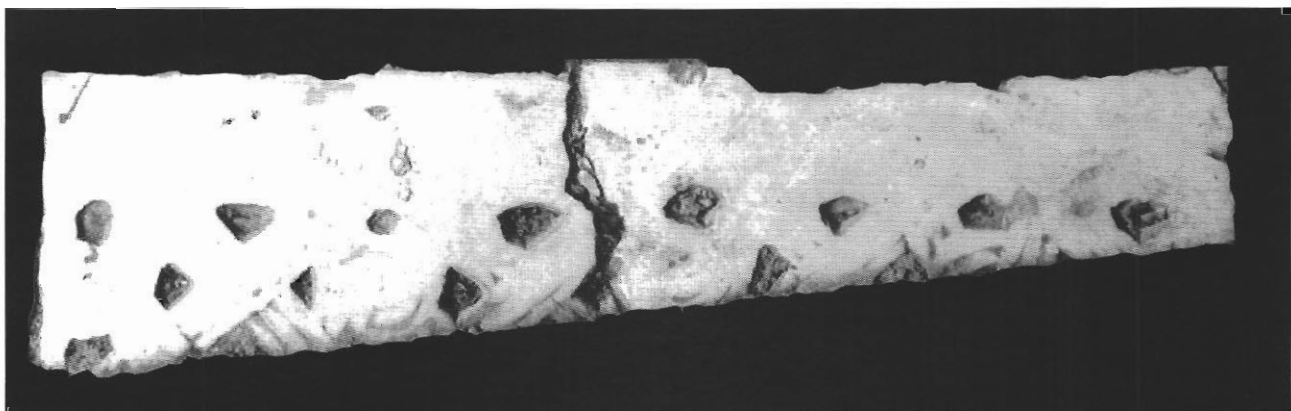
Sl. 1. Dobrinj, crkva sv. Trojice, pilastar (foto: D. Svenščak)

Sl. 2.. Dobrinj, crkva sv. Trojice, arhitrav (foto: D. Svenščak)

Sl. 3. Omišalj, crkva sv. Marije, luneta iznad zapadnog portala (foto: D. Svenščak)

Sl. 4. Omišalj, crkva sv. Marije, pločnik ispred južnog portala (foto: D. Svenščak)

Sl. 5. Omišalj, zvonik crkve sv. Marije, doprozornik (foto: D. Svenščak)

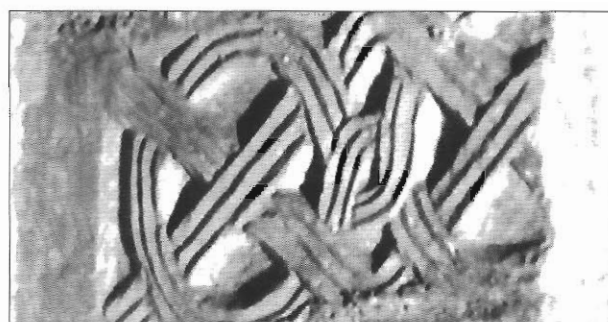
Sl. 6. Omišalj, crkva sv. Marije, spolija na sjevernom zidu (foto: D. Svenščak)

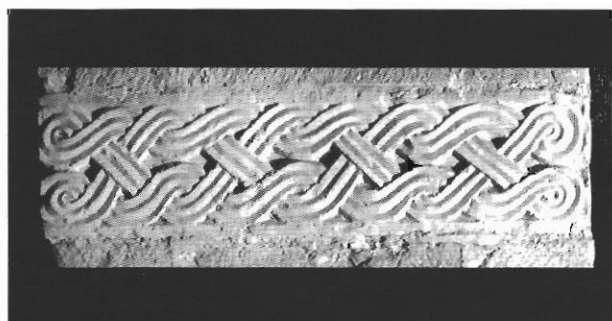
Sl. 7. Omišalj, crkva sv. Marije, ulomak doprozornika (foto: D. Svenščak)

Sl. 8. Omišalj, crkva sv. Marije, ulomak doprozornika (foto: D. Svenščak)

Sl. 9. Omišalj, crkva sv. Marije, ulomak doprozornika (foto: D. Svenščak)

Sl. 10. Omišalj, crkva sv. Marije, ulomak s dvostrukom pletenicom (foto: D. Svenščak)

Sl. 11. Omišalj, crkva sv. Marije, ulomak pilastra (foto: D. Svenščak)

Sl. 12. Omišalj, crkva sv. Marije, ulomak s cvjetovima (foto: D. Svenščak)

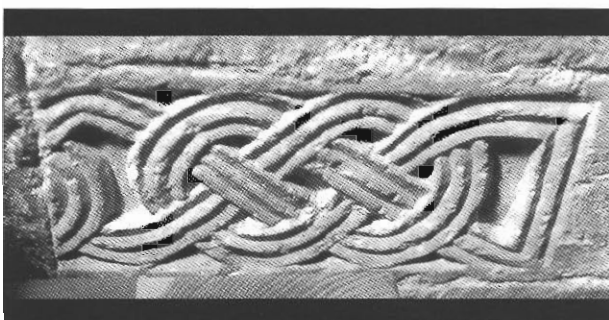
Sl. 13. Omišalj, crkva sv. Marije, ulomak s pletenicom (foto: D. Svenščak)

Sl. 14. Omišalj, crkva Sv. Marije, ulomak pilastra
(foto: D. Svenščak)

Sl. 15. Omišalj, crkva Sv. Marije, mramorni ulomak s
arkadicama (foto: D. Svenščak)

Sl. 16. Omišalj, crkva sv. Marije, ulomak pilastra
(foto: D. Svenščak)

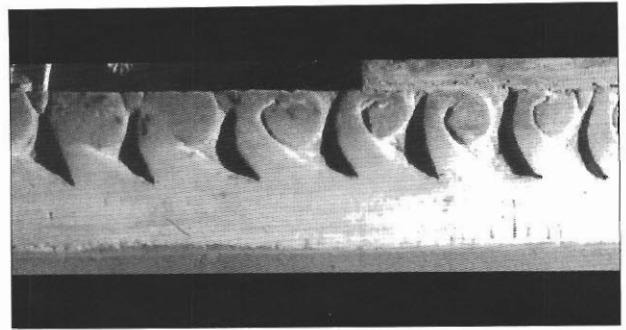
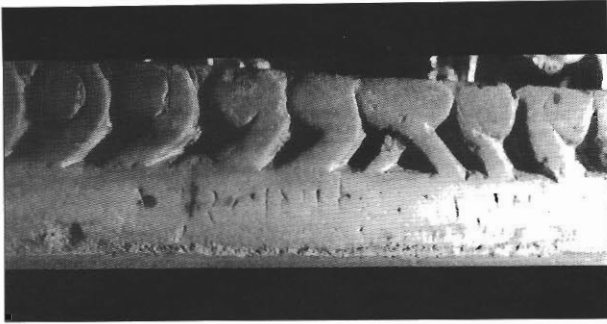
Sl. 17. Omišalj, crkva sv. Marije, ulomak s viticom
(foto: D. Svenščak)

Sl. 18. Omišalj, crkva sv. Marije, plutej u
propovjedaonici (foto: D. Svenščak)

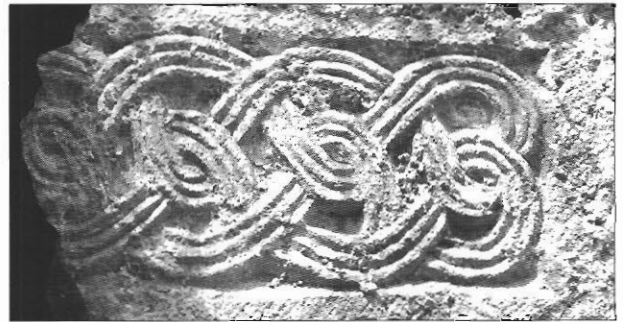
Sl. 19. Omišalj, crkva sv. Marije, ulomak na stubištu
propovjedaonice (foto: D. Svenščak)

Sl. 20. Omišalj, crkva sv. Marije, arhitrav s natpisom (foto: D. Svenščak)

Sl. 21. Omišalj, crkva sv. Jelene, ulomak pilastra
(foto: D. Svenščak)

Sl. 22. Krk, vila Šinigoj, ulomak pilastra
(foto: D. Svenščak)

Sl. 23. Krk, vila Šinigoj, ulomak pluteja
(foto: D. Svenščak)

Sl. 24. Krk, vila Šinigoj, ulomak arhitrava
(foto: D. Svenščak)

Sl. 25. Krk, crkva sv. Kvirina, arhitrav s peticima (foto: D. Svenščak)

Sl. 26. Krk, crkva sv. Kvirina, ulomak pluteja (foto: D. Svenščak)

Sl. 27. Krk, crkva sv. Kvirina, ulomak pluteja (foto: D. Svenščak)

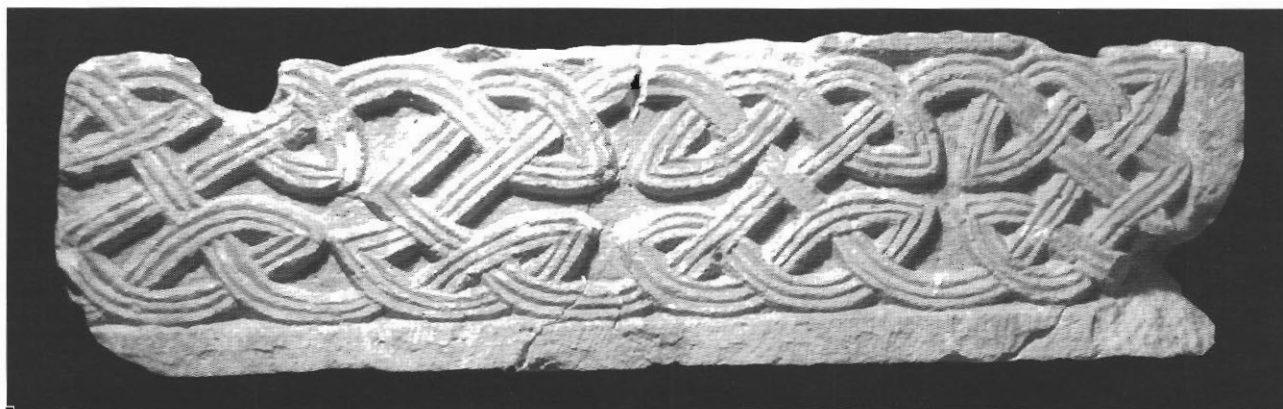
Sl. 28. Krk, crkva sv. Kvirina, ulomak pluteja
(foto: D. Svenščak)

Sl. 29. Krk, crkva sv. Kvirina, ulomak arhitrava
(foto: D. Svenščak)

Sl. 30. Krk, crkva sv. Kvirina, ulomak s pletenicom (foto: D. Svenščak)

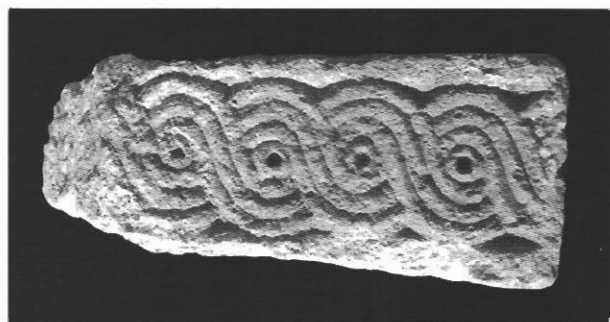
Sl. 32. Krk, crkva sv. Kvirina, pilastar (foto: D. Svenščak)

Sl. 31. Krk, crkva sv. Kvirina, ulomak pluteja
(foto: D. Svenščak)

Sl. 33. Krk, crkva sv. Kvirina, ulomak arhitrava
(foto: D. Svenščak)

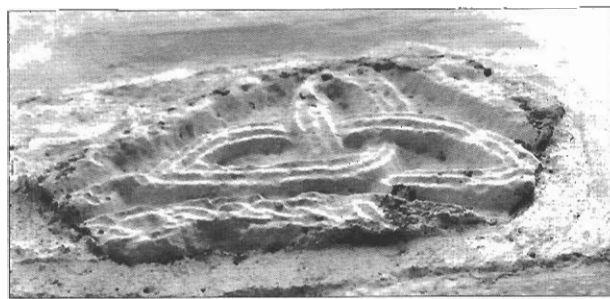
Sl. 34. Krk, crkva sv. Kvirina, ulomak arhitrava?
(foto: D. Svenščak)

Sl. 35. Krka, crkva sv. Kvirina, ulomak nepoznate
funkcije (foto: D. Svenščak)

Sl. 36. Krka, crkva sv. Kvirina, ulomak nepoznate
funkcije (foto: D. Svenščak)

Sl. 37. Punat, kuća N. Bonifačić-Rožina, spolija iznad
ulaza (foto: D. Svenščak)

Sl. 38. Punat, galerija Toš, ulomak arhitrava
(foto: D. Svenščak)

Sl. 39. Punat, galerija Toš, ulomci arhitrava
(foto: D. Svenščak)

Sl. 40a. Punat, galerija Toš, ulomak pilastra
(foto: D. Svenščak)

Sl. 40b. Punat, galerija Toš, ulomak pilastra
(foto: D. Svenščak)

Sl. 41. Košljun, franjevački samostan, ulomak zabata
(foto: D. Svenščak)

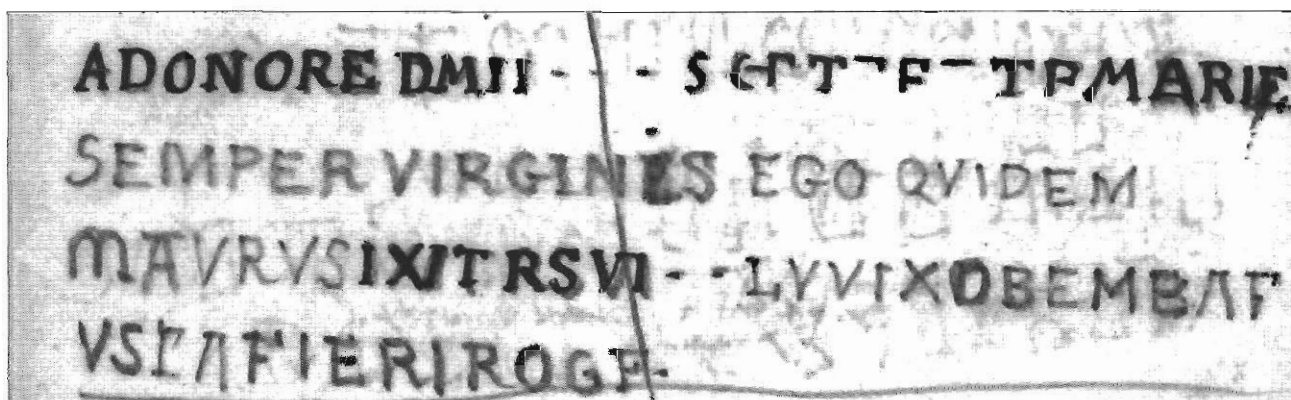
Sl. 42. Košljun, franjevački samostan, ulomak pilastra
(foto: D. Svenščak)

Sl. 43. Košljun, franjevački samostan, ulomak pluteja
(foto: D. Svenščak)

Sl. 44. Košljun, franjevački samostan, ulomak arhitrava
(foto: D. Svenščak)

Sl. 45. Prijepis natpisa na arhitravu iz Omišlja, M. Sabljar 1840. (foto: E. Hilje)